

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:

Pe un an 2 fl.
Pe o jumătate de an 1 „
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu
și la toate birourile filiale de abonament.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada
Măcelarilor nr. 21).

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Cu 30 Iunie st. v. 1893 se sfîrșesc abonamentele de jumătate de an. Domnii abonați sînt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor lor pentru regulata trimitere a foii.

Abonamentele se fac prin mandate postale și totdeauna numai cu începerea anului sau cu începerea semestrului până la finea acestora după st. v.

Abonamentul anual 2 fl.

„ **semestral (1/2 an) 1 „**

pe alt timp mai scurt nu se poate prenumera foaia, precum nu putem primi abonamente cu alte date afară de cele arătate mai sus.

Este în interesul domnilor abonați ca adresele să fie însemnate cât se poate de corect și legibil.

Domnii abonați vechi sînt rugați a țipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fășuile în care li-s'a trimis foaia până acum.

România pentru noi.

Adevărat, că multe năcazuri și multe lovituri trebuie să îndurăm noi Românii dela stăpînirea și întreaga nație ungu-rească. Datu-ne-au în judecată, vîrîtu-ne-au în temniță, spartu-ne-au case, împuşcatu-ne-au fără milă. . . Cu un cuvînt: dela cei care sînt puși a slujî dreptate.

dușmănie ni-se arată. Cei care în pace ar trebui să trăească cu noi, caută și ațîță ceartă.

În mijlocul atâtor dureri avem însă o mîngăiere, care pe zi ce trece crește, ne întărește, ne face nu fricoși, ci nepăsători de ori-ce primejdie. Așa, că e tare ca ferul credința, că striviți nu vom fi, chiar dacă s'ar însuti greutățile în jurul nostru.

Această mîngăiere ne vine din România, dela frații nostri din regatul liber și fericit.

De când suferințele noastre cresc, dragostea lor pentru noi crește și ea. Fiecărei lovituri dată nouă de Unguri, frații nostri din România îi răspund prin câte un semn de iubire caldă, ce ne înalță. Cu cât Ungurii ne hulesc mai mult, cu atât frații nostri din România ne laudă, ne îmbărbătează.

Ungurii ne arată pînă, frații nostri din România ne întind mîna frățescă.

Ungurii ne schingiuesc, frații din România ne strîng în brațe.

Ungurii au aruncat în temniță pe *Lucaciu*: România întreagă îl slăvește.

Ungurii au pornit proces în contra *comitetului național*, ear' Românii din regatul vecin toți trimit încurajări bărbăților nostri aleși.

Ungurimea întreagă strigă prin foile ei asupra noastră: foile din România toate strigă în contra Ungurilor.

S'a pornit cercetare contra studenților nostri dela școalele înalte, pentru-că au făcut *Replica*. Studenții din România, drept răspuns, colindă ca apostolii toate orașele României, țîn pretutindeni cuvîntări în contra Ungurilor.

Guvernul își pusese în gînd să ne oprească *conferența națională*. Cei din România tocmai pentru asta s'au hotărît să vină cu atât mai mulți și mai des pe la noi.

Ungurii ne înfricoșează cu strivirea. Frații nostri din România își leagă tot mai mult soartea lor de a noastră.

Ungurii zic: trebuie să-i facem Unguri pe Români. Frații nostri din România zic: dacă am lăsa ca voi să periți, ne-am face nouă înșine testamentul.

Așa fiind, frică de perire n'avem.

Cu noi sînt frații din România, cu noi lumea întreagă, cu noi este dreptatea.

Noi trebuie să învingem!

Isbînda noastră va fi isbînda neamului românesc, care asemănat cu neamul unguresc, este și mai mare la număr, și mai bogat în bune însușiri.

Dăm mai la vale cuvintele de frățescă dragoste venite din România pentru *comitetul național român*.

Din ele cetitorii nostri vor vedea dragostea nețermurită ce o au frații din România pentru noi, dragoste pe care toți trebuie să o privim ca cea mai mare cheazășie a viitorului mare al neamului românesc.

FOIȚA.

POESII POPORALE.

(De pe Câmpie.)

Frunză verde de lileagă.
De cine dorul se leagă,
De-un voinic fără mustață
De fata cu chica creată.
De se leagă de-un voinic
Numai lucră 'n câmp nimic.
Toată ziua șede 'n casă
Cu ochi negri la fereastă.
De se leagă de-o nevastă
Nu-și lucră orînda 'n casă,
Toată ziua ese 'n prag
Cu firuțul tras în ac
Pânzărînd pe cine-i drag.
De se leagă de-o fetiță
Ea ese în grădiniță,
Toată ziua stă afară
Cu mîna la inimioară
După badea ei să moară.

Colo 'n vale jos la rîu
Spală două fete grâu,
Una spală grâu neghină
Cu drăguțul ei de mîna.
Una spală grâu curat
Cu drăguțul după cap
Și se sărută cu drag.

Fă-mă, doamne, ce mi face
Fă-mă floarea rugului
Pe grindeiul plugului,
Să ved boi încornorați
Și plugari înșprâncenați.
Cu o mîna doi boi mîna
Și cu una flori culeg
Și cu ochii le aleg,
Și le aleg puțintele
Puțintele roată 'nplută
Vino, lele, le sărută.

Frunză verde bob și linte
Descunună-mă, părinte,
Că de când m'ai cununat
În rea boală m'ai băgat.

Eu atunci te-oi descununa
Cînd tu-i pută număra
Iarba de pe nouă lunci
Și frunzuța din doi nuci,
Și-atunci pe gînduri oi sta
Descununate-oi ori ba.

Frunză verde de aiuş
Bate-un vîntişor de sus,
Pe sub lună pe sub stele
Pe deasupra casei mele,
Să-mi aducă dor și jele
De pe la neamuri de-a mele.

Frunză verde de pe rit
Mândra mea s'a 'mbolnăvit,
Mă dusei la vrăjitoare
Să-i descante să se scoale,
Vrăjitoarea n'avu leac
Mândra mea nu s'a sculat.

Părinte, sfinția ta,
Spovedește pe mândra,
Dar' nu-i da pécate grele
Că jumătate-s a mele.

Manifestațiunile din România.

Comitetul partidului național român a primit din România următoarele scrisori, care fără îndoială vor înălța sufletele tuturor Românilor din Ardeal și Ungaria.

Veneratului comitet național Sibiu.

Domnule Președinte!

Urmărim cu stăruință și cu o frățească îngrijire lupta bărbătească ce cu atâta energie și înțelepciune o duceți contra guvernărilor voștri impilatori.

Pe fiecare zi ne dăm mai bine seama că nu mai trăiți sub domnia legilor; legile așa cum sunt, bune sau rele, echitabile sau nu, se înlătură în fond, și servesc numai în ochii lumii civilizate de paravan, la adăpostul cărui se exercită tirania și opresiunea și se săvârșește totodată lucrarea cea mai miserabilă și violentă de desnaționalizare a neamului românesc din Transilvania și Ungaria.

Alungați din administrații, alungați din luptele electorale, prin nerespectarea legilor, prin falsificarea lor sfruntată și prin barbariile administrațiunii ungherești, voi sânteti încă loviți în biserica voastră; în școlile voastre, în limba voastră; sânteti tratați ca nație cucerită voi, care de atâtea-ori ați pus umărul pentru apărare și ridicarea monarhiei în care trăiți.

Pentru voi dreptate nu există cu regimul care vă stăpânește. Vi-se fac procese pentru închipuite acte de rebeliune, pentru delictе politice născocite și pentru delictе de presă care nu există; și ori-ce proces care se anunță este dinainte bine știut că va ave de rezultat condamnarea și întemnițarea voastră, căci cei care vă acuză sânt cei care vă judecă, sânt dușmanii neamului nostru.

Am păstra tăcerea și liniștea cea mai deplină, dacă despărțiți de soarte

cum sântem, am și cel puțin, că voi duceți o vicață politică și națională fericită; dar când vedem că fraților noștri de sânge li-se răpește în țeara lor și pruncul din sinul familiei și dreptul la lumina soarelui, apoi a tăcè, ar fi a nega existența noastră ca nație, ar fi a ne sinucide.

Noi nu putem uita că în vinele voastre curge sângele neamului nostru, și că ori-ce lovitură dată vouè, se resfrânge dureros asupra neamului românesc întreg.

Eată de ce îngrijirile noastre sânt mari.

În lupta uriașe pe care o duceți, încă o dată, noi vă urmărim cu frățească iubire și adesea ne întrebăm dacă ceea-ce prețuim și admirăm mai mult în voi este energia pe care o opuneți victorios opresiunii maghiare, sau înțelepciunea patriotică cu care știți să chibzuiți linia politică ce trebuie să urmați.

De aceea noi, profesori, medici, advocați, ziaristi, ingineri, proprietari, comercianți, studenți din capitala regatului, ne permitem a vă adresa, Domnule Președinte, prin aceste rânduri, expresiunea recunoștinței noastre către toți bărbații fruntași din comitetul național român de peste Carpați, care cu atâta patriotism, energie și devotament, susțin drepturile și sfânta cauză a Românilor.

Calea urmată de comitetul național e calea cea mare, cea salutară, calea ce duce la izbândă. Prin vocea noastră întregul popor român din regat vă aprobă și vă strigă:

Înainte, victoria finală vă e câștigată!

Primiți, Domnule Președinte, expresiunea simțimentelor noastre de adânc respect și de frățească iubire.

București, luna Iunie 1893.

(Urmează subscrierile a mai multor mii cetățeni fruntași ai orașului).

Comit. partidului național din Transilvania și Ungaria Sibiu.

Domnule Președinte!

Strigătul vostru de durere ne-a cutremurat și deslănțuirea persecuțiilor contra voastră a revoltat toate simțurile noastre.

Eroica voastră rezistență în crâncena luptă de rasă ce o susțineți a făcut să vă admirăm, ear' cauza noastră mare a câștigat în voi, popor erou și martiri, pe stegarul întrepid.

Vi-s'au răpit toate drepturile vieții publice a patriei voastre străbune și voi ați dat înainte; vi-s'au răpit ogoarele și moșiile, vi-s'au tăgăduit dreptul la libertatea voastră națională și voi ați dat din nou și mereu înainte! S'a dat năvală în școala voastră, se caută a se pune mâna pe biserica voastră și pe legea voastră strămoșească, vor să ne răpească dulcea noastră limbă și vouè să vă răpească copiii dela 3 (trei) ani, pentru-ca să facă unelte trădătoare din ei și voi ați rămas același stegar, mai întrepid și mai neadormit ca ori-și-când.

Dar' astăzi, când loviturile sânt atât de teribile, când li-se pare că ele covârșesc mult puterile voastre de eroi, când vedem în atentatul contra vieții voastre naționale un atentat direct la temelia românismului întreg; am crezut că trebuie să ne declarăm pe față alături cu voi, să vă dăm tot sprijinul nostru posibil, să identificăm marele nostru interes național cu lupta voastră crâncenă pentru drepturile naționale, care fac podoaba acestui strălucit secol ce apune, și lucrând împreună să urnim din starea lor actuală acele aparițiuni revoltătoare, de tiranie și dominațiune, care fac urgia și blăstêmul istoriei contemporane.

Nu sânteti dar' voi singuri, care stați neîmblânziți în fața dușmanului. La spatele voastre stă un popor întreg, care poartă în inima sa tot atâta oțelire, tot

Și nu-i da canoane multe
Căci păcate n'are multe
Numai mii și sute multe.
Culesc de Ioan Lucacu, plugar.

Strigături populare.

Culesc din Galați (comit. Făgăraș) de Victoria Aron.

Măi bădiță badiul meu
Spune-mi din sufletul tău,
Cin' 'ți-a dat pită prăjită
De 'ți-am căst așa urită,
Cin' 'ți-a dat pită cu sare
De m'ai urft așa tare,
C'asa 'ți-am fost eu de dragă
Ca cămașa ta de albă,
Spalăți, bade, cămașa
Să fiu ear' iubita ta.

Măi, bădiță, bădișor
Ea mai dă-mi un zlotișor
Să-mi botez un finișor,
Să-i pun numele Ion,
Când 'mi-a veni dor de tine
Să-i zic finului pe nume.

Măi, bădiță, Ioane
Sămăna-'ți-aș numele
Prin toate grădinile,
Să răsără două cepe
Mănia la două fete,
Să răsără doi bujori
Mănia la doi ficiori.

În grădină la Ion
Toate păsările dorm
Numai una n'are somn
Și zboară din pom în pom
Și strigă Ion, Ion,
Vin la mândra să te-adorm,
Și zboară din creangă 'n creangă
Și strigă Ioane dragă.

Măi bădică Ionică
Te-aș iubi, măicuța strigă,
Te-aș lăsa inima-'mi pică.
Moară lumea de năcaz
Eu te iubesc nu te las,
Moară lumea și țeara
Nu mă las de d-ta
Până 'mi-o bate scândura
Și 'mi-o suna țărna.

Bade, când oi muri eu
Să vii la mormântul meu
Și să zici cătră mormânt:
Mormântel groapă săpată
Mai desgroapă-te odată
Să ved ce-am iubit odată.

Bade, la voi la palan
Răsărit-a un măgheran,
Aș veni să 'mi-'l plivesc
De maică-ta nu 'ndrănesc.
Spune-i, bade, maică-ta
Cumcă eu am zis așa:
Să se ducă 'n câni s'o mănec
Dragostea să nu ni-o strice.

Măi bădiță strugur bun
Te-aș rupe și nu mă 'ndur,
Te-aș lăsa și ti usca
Și mă doare inima.
Hai, bade, să ne iubim
La luat să nu gândim
Și de dragi să ne-avem dragi
Dar' nădejdea să nu-'mi tragi.

atâta devotament și tot atât de mare credință în realizarea câștigării drepturilor voastre.

Cetățenii Buzăului au crezut că acesta e momentul, când făcându-se solidari cu voi se vă trimite frățestile lor salutări, și având credința în promisiunea lor solemnă, se vă asigură că pentru voi ei vor sta deștepti la locul lor și nu așteaptă decât momentul, pentru-ca să răspundă legitamelor voastre dorințe prin acea îndălțare de inimă, care caracterizează revendicațiunile naționale și care a ridicat atâtea națiuni la locul ce li-se cuvenia prin număr, energie și cultură.

Admirând bărbătescul vostru curaj vă zicem: Victoria se câștigă prin lupte lungi și grele, aveți credință în apropiata ei realizare și dați cu bărbăție înainte și tot înainte.

Primiți asigurarea deosebitei noastre iubiri și o frățească strângere de mână.

Buzău, 27 Iunie 1893.

(Urmează subscrierile a mai multor mii cetățeni fruntași ai orașului).

Din Focșani dl Dr. Rațiu a primit următoarea calduroasă scrisoare:

Domnule Președinte!

Sgomotul aprigei lupte ce s'a încins între Românii subjugăți din regatul ce poartă numele Ungaria și între poporul maghiar, posesorul hegemoniei aceluia regat, străbate necentenit până la noi, ne pătrunde dureros la suflet, aflând un ecou și mai dureros în adîncurile inimilor noastre; un ecou ce ne neliniștește, nu ne lasă să stăm numai ca privitori, așteptând desinteresat rezultatul luptei. Sîntem răpiți de amarul sforțărilor fraților noștri, căci știm că lupta încinsă nu are loc între egal cu egal, ci este izbucnirea îndelungată a celui slab, asuprit și cu viclenie încătușat, contra celui puternic, opresor și amețit de mărirea la care se vede ridicat; o mărirea de care nu este demn; sîntem răpiți de amarul sforțărilor voastre, căci știm că ele sînt supraomenești, și ne temem ca nu cumva să nu

mai puteți rezista mult. Așa ceva nu trebuie să se întempele, căci lumina, adevărul și dreptatea trebuie să cânte cântarea de învingere. De aceea frații voștri, Românii din România liberă, datori sînt a vă îmbărbăta, a vă da speranțe, ca voi să nu pierdeți energia și vigoșitatea de până acuma, călăuzele ce singure vă duc la victorie, victoria românismului amenințat în existența sa.

Cetățenii orașului Focșani, orașul ce a format inelul de logodire al Moldovei și Munteniei într'o Românie liberă și respectată, noi cetățenii focșăneni împreunându-ne glasul cu al fiilor noștri, cu al tinerimii universitare, vă zicem: nu părăsiți postul vostru, ori-care ar fi furia tiranilor. Nu slăbiți din energie, căci nu sînteți singuri. Românii liberi sînt solidari în suferințe cu cei subjugăți; Românii liberi sînt convinși că libertatea și existența lor este strîns legată de existența voastră.

Fiiți siguri că ajutorul lor este aproape, căci voesc sau să se bucure împreună cu voi de victoria dobîndită, sau să peară alături cu voi.

Arătați, domnule președinte, întregului comitet al partidului național, precum și tuturor Românilor subjugăți, mulțumirile ce aducem pentru energia dezvoltată până acum, asigurați-i că noi sîntem împreună cu dinșii.

Focșani, luna Iulie.

(Urmează subscrierile a mai multor mii cetățeni fruntași ai orașului).

Țeranul slovac se apără.

Sub acest titlu cetim în „Tribuna“:

Pentru a grăbi cu iuțea aburului nimicirea Slovacilor, stăpînirea dela o vreme încoace trimite lucrători maghiari la lucrările publice spre a lipsi pe țeranul slovac de ori-ce câștig și a-l sili astfel prin foame să plece capul sub jugul ciumei maghiarisătoare. Dovadă despre aceasta e și următorul fapt împărtășit de „Pester Lloyd“ sub titlul: „Încăierarea între lucrătorii slovaci și unguri“, într'o scrisoare ce 'i-se trimite din cunoscuta scaldă Pieștan (Pöstyén) în comitatul Trencin. Eată întemplarea: La 3 a lunii curente pe la oarele 8 seara,

s'a întemplat în tirgul Veiké-Kostolany între locuitorii de acolo și lucrătorii unguri ocupați cu regularea riului Vah, o încăierare țeapănă în care 4 lucrători au fost răniți ușor și unul greu, ear' din Slovaci au rămas 8 mai mult sau mai puțin răniți. Înștiințat fiind protopretorul Koronthály porni îndată cu gendarmi la fața locului, și numai venirii sale la vreme este a se mulțumi că locuitorii din Kostolany înarmați cu furci și coase n'au făcut lac de sânge. Atăcătorii au aruncat petri și asupra gendarmilor; conducătorul lor a și fost rănit destul de grav, așa încât a trebuit să comande foc. Numai târziu noaptea au putut să facă liniște; ear' pentru a ocroti pe lucrătorii unguri de reînnoirea atacului, o parte din gendarmi a rămas în Kostolany. Pricina certe a fost, că locuitorii slovaci din acest loc s'au crezut alungați dela lucrările de regulare prin lucrătorii unguri“.

Până aici corespondentul ovreu al ziarului ovresc, spunînd că Slovaci „se credeau“ nedreptățiți, pe când din toată întemplarea reese că chiar așa este. Când hoți de codru îți fură și ultima bucățică de pâine și tu vezi moartea de foame înaintea ochilor, ce îți rămîne decât să-ți aperi vieață cu coasă și furcă?

SCRISORI.

Bucium-Poeni, Iulie 1893.

Dle Redactor!

Cu slobozenia D-Voastre aş dori să vorbesc și eu câteva cuvinte fraților mei dela sate, despre care știu că sufer mult. Pentru-că trăim vremuri foarte grele, înspăimîntătoare chiar. Din școale vreau să ne scoată limba cu puterea; copiii ni-i iau dela sinul mamei lor ca să-și învețe limbă străină; fruntașii noștri sînt trași în judecată cu grămada și aruncați în temniță pentru-că apără dreptatea; sîrbătorile ni-se necinstesc; pentru o mână de iarbă se impușcă un om! Parcă am fi trăind vremile de-apoi.

Însoară-te, bădiță, însoară,
Însoară-te trăește bine
Fii cu gândul tot la mine,
Pomenesteți nevasta
Și pe min' nu mă uita.

(Din jurul Beiușului.)

La un tîner din Amaț
Șede-o fată 'n alui braț,
E amărit, supărat,
Căci tatăl-seu 'l-a 'nsurat,
Și-a luat una bogată.
Mai bine pe asta săracă,
Numai ochii ei să-mi placă!
Ochii și sprâncenele
Ce-i sînt greșelele,
De n'ar fi ochi și sprâncene
N'ar fi nici păcate grele.

Ei joacă tutu cu mutu
Scuturase și pămîntu,
Și eu joc cu tuta mea
Că pe lume nu-i ca ea.

Ai rană și o curană
Că pe nana pică rană,
Rana trebe scuturată
Și pe nana sărutată.

Doamne-ajută maica sfîntă
Că aici se face nuntă!

Ei leagă pânza laolaltă
Batăr n'am jurat deodată
Nici de mamă nici de tată!

Vino fată să te joc
Deeți Dumnezeu noroc!
Că dacă nu te-oiu juca
Te-oiu lua, te-oiu săruta.

Ei joacă bine, mîi mutule,
Bagese păsula 'n tine,
Păsuliță cu oțet
Și dracul cu pui cu tot!

Nevăstuță cu brău lat
Toată iarna ce-ai lucrat
De n'ai lepedeu pe pat
Nici cămașe pe bărbat!

Cătu-i fata de micuță
Fură bani din olcuță
Și se duce tupiliș
Până-i dă la hididiș.

Hididișul cere plată
Susu-i Dumnezeu să-l bată,
Cătu-i fata de micuță
Sare 'n sus ca și-o broscuță.
Când își vede drăguțu
Sare 'n sus ca mătuțu.

Mă dusei aseară 'n sat
La nevastă cu bărbat,
Strigai pe la fereastă
Ca să ese mândra-afară,
Dar' ese cine ese,
Ese-un căne de bărbat
Cu-un dărăb de lemn uscat,
Eu îl întreb de sănătos
El coată lemnul de gros,
Eu îl întreb de sănătate
El îmi dă cu lemnu 'n spate.

Culese de C. Darabant.

În fața acestor năcazuri a tuturor, eu ca la creștini buni ce-i știu, o să le aduc aminte fraților mei dela sate de pilda și patimile Domnului Christos. Cine a fost Christos și ce a făcut el? O știm noi cu toții. El a fost dreptatea și adevărul intrupat, și luptând pentru dreptate în mijlocul unui popor nedrept și rău, a fost hulit, judecat, bătut și restignit cu tâlhari alătura. Căci credeau fariserii și Jidovii nebuni, că ucizându-l pe el, vor fi ucis și dreptatea sfântă pentru care luptase!

Dar' asta nu s'a putut. Dreptatea lui a tras la sine tot mai multă lume, și a prins a se lăși cu atât mai tare, cu cât mai mult se trudeau prigonitorii ei ca s'o strpească. De multe-ori au sugrumat-o aproape de tot, dar' ea a reînviat și azi a cuprins lumea toată!

Aceasta e soarta dreptății: Să sufere, dar' odată să ese totuși biruitoare!

Și eu aflu o mare asemănare între prigonitorii îndurate de Christos și următorii sei și între cele îndurate de luptătorii pentru dreptatea poporului nostru românesc din Ardeal și Țeara-Ungurească.

Noi adevă, am suferit un lung șir de veacuri, până când la anul 1784, câțiva țerani viteji, fără multă carte, ca și apostolii lui Christos, dar' cu multă durere de inimă pentru frații lor săteni, au pornit cu părjol viu împotriva asupritorilor, voind să înlăture de pe grumazul lor greul nedreptății cu care fi apăsau nemeșii unguri. Erau Horia, Cloșca și Crișan.

Dar' ca și Christos pașit-au!

Ei au fost vânduți, prinși, judecați și uciși, în fel înspăimântător.

Christos a fost pironit pe cruce, și pe seama celor-ce se vor mărturisi, credincioși ai lui, mai târziu, s'au înlățat ruguri pe care să fie arși de vii! — Acestia au fost tăiați de vii în roată, ear' pe seama celor-ce se vor mai ridica împotriva nedreptății și chinurii poporului, înlățat-s'au pe toate colinele furci!

Ce mare asemănare!

Dar' precum prinuciderea lui Christos și prin arderea pe ruguri n'a fost ucisă și arsă și dreptatea cauzei lui, întocmai și prin tăierea cu roată a bravilor țerani dela 1784 și prin ridicarea de furci: n'a fost tăiată ori spânzurată și dreptatea pentru care ei s'au jertfiit, — ei cu vre-o 70 de ani mai târziu, la 1848 ea a eșit de nou la iveală, s'a luptat de nou și a și triumfat, deși nu pe deplin și așa după-cum am fi dorit noi tocmai.

Lupta pentru dreptate s'a purtat apoi înainte, deși pe cale mai pacinică, și la 1868

am dobândit ceva mai mult: am fost adevă încredințați prin lege anume adusă, despre mai multe frumoase drepturi.

Celor însă, care de veacuri ni-au fost asupritori, nu li-a plăcut acest lucru, și ajunși ei la putere, au prins a-și implânta de nou cuțitul în partea noastră, și azi un pic, mâne un pic, ei ne-au adus ear' acolo, de stăm acuși mai rău ca înainte de aducerea acelei legi ce ne chează oare-care drepturi!

Lupta pe care azi o poartă cu atât de bărbată hotarire fruntașii nostri de pretutindenea este, fraților săteni, clădirea înainte a luptei începută de harnicii nostri strămoși în vremile pomenite mai sus. Și e luptă dreaptă, căci prin ea se cere cinstirea drepturilor pe care le avem și dobândirea de altele noue, pe care le vrednicim ca răsplată pentru jertfele de bani și sânge ce aducem patriei.

Și precum luptele strămoșilor nostri, purtate în zile și mai nenorocite ca ale noastre n'au rămas fără de isbândă, așa nădăjduim și trebuie să nădăjduim cu toții, nici înlățtoarea luptă de inimi din zilele noastre, n'are să rămână ștearpă. Dreptatea nu poate fi omorită pentru vecie! Numai noi, frați săteni să nu ne înspăimântăm de furtuna ce se descarcă pe noi din partea puternicilor zilei, căci după furtună urmează seninul binefăcător, ei să dăm fruntașilor nostri mână de ajutor și biruința are să fie a dreptății pentru care sânt și sântem prigoniți!

Odinioară, așa fiind vremurile, se înlățau ruguri de foc pentru luptătorii dumnezești, dreptăți și libertăți, mai târziu furci pe toate colinele: azi se deschid ușile grele ale muștelor și întunecatelor temnițe pentru același scop!

Dar' noi credință tare să avem, că precum din pământul îngrășat cu cenușa rugului și din cel de sub furci, a răsărit și a crescut frumoasa floare a libertății; așa și acum, mai curând ori mai târziu, din gurile temnițelor în care sântem aruncați are să înceapă caldă batere a vântului dreptății și libertății desevirșite, pe care asupritorii nostri de azi încearcă să o încuie cât mai bine cu uși sdravene de fer!

Să nădăjduim; să așteptăm; să nu ne înfricăm, frați săteni, ci ascultând de sfaturile conducătorilor nostri, alătura cu ei să mergem în luptă, și să le urmăm lor, căci bine fac ce fac!

Răsplata va urma.

George Lupu, teolog abs.

Întimpinări.

I.

Poiana, în 20 Iunie 1893.

Onorate Dle Redactor!

În Nr. 22 pag. 222 a mult prețuitei „Foia Poporului” ce redigiați a apărut corespondența anonimă „Adevărul”, despre examenele ținute la 11, 12 și 13 Maiu a. c. ale ambelor școale din comuna noastră.

Spre orientarea on. public cetitor aflu de lipsă a aminti că în comuna noastră sânt două edificii de școală și anume un edificiu frumos zidit la anul 1879 cu 4 sale de învățământ și una pentru bibliotecă, în care instruează băieții nostri patru învățători. Această școală conform legilor școlare e calificată și este și în faptă școală capitală elementară și e merită numai pentru băieți, ear' celelalt edificiu, a cărei zidire s'a terminat în anul 1892 și care este și mai frumos ca cel dintâiu, cu 2 sale de învățământ, este școala de fetițe, în această școală instruează doi învățători. Dintre cele 2 sale una fiind foarte spațioasă se folosește și pentru ținerea examenelor. Tot în acest edificiu se află și o locuință, cu 2 odăi și 1 cuhnă, care e destinată pentru o învățătoare.

Pentru zidirea acestor două edificii mărețe de școală atât comuna politică, cât și cea bisericească, precum și mulți locuitori din comună, iubitori de înaintarea urmașilor lor și în general a întregii români au contribuit considerabila sumă de peste 16.000 fl., afară de lucrul prestat de dinșii în natură.

Prea Veneratul Consistor archidieceșan tocmai în zilele acestea încă ne-a avisat din fondul „Marelui Andreiu”, numit „fondul Șaguna”, carele e destinat pentru ajutorarea bisericilor și școalelor noastre, suma de 500 fl., pentru care ajutor cei competenți vor ști să aducă mulțumită pe calea sa, eu din partea mea, special exprim aici adunca mea mulțumită Prea Veneratului Consistor pentru acest frumos și însemnat ajutor, precum și pentru ajutorul de 100 fl. votat în anul 1891 tot școalelor noastre pentru procurarea recuisitelor fizical trebuincioase.

Pentru susținerea acestor două școale, precum și pentru salarisarea a lor șese învățători, postul de învățătoare încă nu e ocupat, dar' cu ajutorul lui Dumnezeu și al vrednicilor locuitori ai comunei noastre, iubitori de progres, sper, că în scurt timp se va sistemisa

Din isprăvile lui Păcală.

Păcală îmbrăcat cătană în căile sale s'a abătut seara la o casă să ceară conac. Stăpâna cășii din întemplantare chiar atunci scosese din cuptor o găscă friptă, și vâzând pe Păcală căzându-le din senin, nu-i prea veni la socoteală să pună găscă pe masă pentru cină, că de, o bucată bună cum e o găscă friptă nu se câștigă așa ușor, și prin urmare, nici nu se cam îndură omul s'o împartă cu lumea, de aceea se și grăbi de o îfundă într'o oală din budureț, ca să-i rămână căldura.

Dar' era ic, că Păcală intrat undeva, nu era om să-l mai scoată. Așa și aci, deși stăpânii casei se codiau de-al primi în conac de noapte, îndepărtându-l cu vorbele, totuși pe Păcală nu-l putură clăti dela vatra focului unde-și luase stăpânirea.

În urmă, o noapte nu-i cât anul, și pentru un biet cătană de ce să nu te strimtoarești când și el a suferit atâtea pentru țeară... îi făcură și lui culcuș în unghet și se culcară.

Ostenit Păcală ar fi tras odichna mățului la caldurică, numai îl găta, vedeți un fel de miros ce eșia dintr'o oală astupată lîngă el... și-i creștea năcazul mai tare că auzia horcăiturile stăpânilor, în vreme-ce el n'avea somn...

S'a pus deci a pipăi la oală și ce să vezi colo: sêrmana găscă friptă!... Să scape de acel miros nesuferit, că nu putea ațipi mac, a mâncat carnea cugetând că prin aceea doar' i-se va mai perde acel miros dinaintea nasului...

Norocul i-s'a împrietinit, că mâncând găscă a ațipit pe loc... Lungă cale mai având înainte s'a pomenit cam de dimineață și cu graba încălțându-se a uitat neîncălțat un plotog de opincă, și ca să nu-l mai iee greumânt la drum l'a băgat în oala unde fusese găscă.

În toiul lui Păcală se pomeniră și stăpânii casei și unde nu dau a-l opăci cu întrebări de cătanie și treburi împărătești. Dornic vâzându-l Păcală pe stăpân de noutăți din țeară se dete vorbeii.

Eram să plec, jupâne gazdă, și pe aici să uit a-ți lăsa o veste mare. De curând

m'am răsboit groaznic. Bocicorod împărat la care am slugit eu crâncenă bătaie a ținut cu Liborod împărat străin, pe care tot l'a duminat scoțându-l afară chiar și din Fozic, cetatea unde era ascuns...

Vai de mine! ce spui, jupâne cătană? da putut-ai scăpa teafăr?

— Întreg cum mă vezi, de ai noroc, ai, și-i pace.

D'apoi bine fêtul meu, mulțumește lui Dumnezen că ești viu, zise gazda pe care adunc îl străbătură vorbele lui Păcală.

În zori Păcală plecă mai departe ducându-și traista cu păcalele. În urma lui se scuturară și stăpânii, care aflând plotogul în locul găscuței fripte numai atunci își limpeziră mințile cu bătaia împăraților Bocicorod și Liborod în cetatea Fozic și cunoscără că au avut val cu cinstita barbă lui Păcală, care le lăsase și lor o păcălitură din traista cea plină cu ele.

Romănuț, Bortos.

și ocupa și acest post, se spesează din fondul bisericesc și din partea comunei politice la an suma considerabilă de peste 2000 fl., o jertfă, care se face cu cea mai mare bunăvoință din partea harnicilor Poienari, care prin urmare sînt vrednici de toată lauda, recunoștința și admirarea tuturor, și cu toate acestea Vă asigur, dle redactor, și onorat public cetitor, că acestea nu pretind nici pe departe, ca să fie lăudați în gazete, ba din contră se opun laudei cu famfare și se află ori-și-cum nedumeriți vîzîndu-se lăudați, chiar și pe drept să fie, căci le place să se țină de proverbul: „ce face dreapta să nu știe stînga“, și aceasta din motivul, că dînsii ca oameni mult cîrcați și umblați și crescuți în țeri străine se tem ca nu cumva „plugul lor de salcă“ cum le place a numi economia lor de vite, prin întîmplări triste, să înceteze cu lucrarea și ne mai putînd susține școalele, în urma urmelor să se aleagă numai cu lauda.

Dar' nu le convine nici aceea, că unii în contul lor să fie prea lăudați, ear' alții, care tocmai așa, ba poate mai mult ar fi vrednici de laudă să fie cu totul desconsiderați.

Ca să specific încîtva treaba lasă să urmeze unele pasaje din corespondența des amintită și anume: zice „Adevărul“: „Spre mîngaierea mea și a poporului nostru am aflat că de cîtiva ani încoace noi cu școala stăm foarte bine în unele privințe am putea sta și mai bine. Ear' vrednicia este, că așa stăm numai și numai a mult vrednicului protopop Droc“. A altora deloc nu? Apoi unde e comuna, comitetul parochial, învățătorii și alții, din a căror sodoare se susține școala? Nu știu cum înțelege corespondentul „Adevărul“, că vrednicia este numai și numai a protopopului Droc, au doară dînsul o ia drept vrednicie aceea, că protopopul Droc împlinindu-și ca ori-care funcționari datorința sa și asistă și conduce și d-lui examenele cu răbdarea cuvenită? Căci îmi spun fruntașii din comună și de 3 ani încoace o știu și eu că protopopul tractului la școală numai cu ocaziunea examenelor 'l-au vîzut mergînd, au doar' vre-a să zică corespondentul că protopopul e „totum factum“, el contribuie la susținerea școalelor noastre cu bani din avere proprie, și că tot el instruează și tinerimea în școală, ear' alții stau cu mâinile în sin.

Nu deneg și nu voesc a detrage nici cât e mai puțin din vrednicia protopopului Droc pentru școale și în general, căci eu de 20 ani de când e protopop al tractului nostru

il cunosc ca om, care s'a silit a aduce școalele în ordine și a mijlocul urcarea salariilor învățătoarești, dar' eu și Poenarii nostri absolut nu putem consimți cu ne mai pomenita laudă ce corespondentul „Adevărul“ îi pune în cărcă, că adevă vrednicia, că avem școale bune e numai și numai a protopopului Droc și-mi place a crede, că chiar nici dînsul nu va aproba părerea „Adevărului“ în această privință.

Scrie corespondentul mai departe: „Eu multe nu știu (credem) și că „Ferice de școala care are în frunte un director ca și al nostru, și și mai ferice de poporul, care pune mult mai mult preț pe oameni de frunte de felul directorului nostru după vrednicie etc. Poate „Adevărul“, pentru-că s'a exprimat deja că multe nu știu și așa poate nici prețului un om.

La aceste rînduri voesc numai a observa, că corespondentul „Adevărul“ a voit să măgulească pe directorul, deoarece-ce acesta de când e în Poiana a fost și este și acum prețuit după merit, căci vă mărturisesc sincer, dle redactor, că Poenarii știu prețul vrednicia unui om, care trăește cu ei, fie acela director, fie învățător.

Eu încă am fost de față la 3 examene și anume la cel din cl. III. și IV. de băieți și cl. II. de fetițe, și m'am pronunțat asupra lor tot între „prieteni“, dintre care unul a avut bunăvoință să comunice protopopului Droc că m'am exprimat favorabil asupra examenului cl. II. de fetițe, dînsul 'i-a răspuns aceluia, că dacă cu așa m'am exprimat apoi am greșit, căci eu nu sînt competent a judeca examene — vezi, Doamne, numai protopopului îi stă îndrept a judeca examenele — și dacă așa 'e atunci pentru-ce să dau examenele publice, au doară numai ca publicul să asculte cu gura căscată. Și dacă eu după părerea protopopului — nu sînt competent a mă exprima asupra examenului, atunci cred că nici „Adevărul“, tot după părerea protopopului, nu ar fi fost competent să dea laude protopopului, directorului și examenului acestuia, și ca încîtva să se susțină părerea d-lui aș dori ca și dînsul să declare pe „Adevărul“ de incompetent întru judecarea examenelor dela școalele noastre.

Despre examene mai amintesc numai, că unele din ele au reușit, spre bucuria mea, și pot afirma că tuturor Poienarilor, foarte bine.

Cu privire la acea împrejurare, că la unul din examene s'a povestit despre fericitul episcop Moga, și că la alte examene așa ceva

nu s'a mai auzit, apoi îi spun eu dlui „Adevărul“, că da s'a auzit și la alte examene și în alți ani povestit cu mult mai nepotrivite, ba chiar periculoase pentru noi și școalele noastre și totuși acestea nu s'au dat publicității și acestea poate din acel motiv, că „Adevărul“ pe atunci nu a existat sau nu a voit să spună lumii adevărul.

Aceasta este opiniunea publică a celor de bine din comună, care nu judecă din patimă răuvoitoare și nu dorește a fi lăudați în gazete pentru împlinirea datorințelor lor sfinte.

Primiți, onor. dle redactor, asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

Elia Popp, notar com.

II.

În „Foaia Poporului“ Nr. 26 se află o corespondență dată din comuna Fireghiaz, 21 Iunie a. c. (comitatul Timiș), despre alegerea reprezentanților la comitat, în care atinge și persoana mea, unde zice că „învățătorul din Fireghiaz Dimitrie Dimitrescu încă nu a lucrat nimic, n'a cutezat de frică, că ear' îl pîrăsc la inspectorul varmegesc etc.“ Pentru-ca onor. public să fie în clar, despre celelalte părți ce atinge pe alții nu zic nici că sînt așa sau nu, ci la partea ce atinge persoana mea, un econom și alegător greșește tare, când zice că eu de frică nu am lucrat nimic pe partea cauzei române. Un proverb zice, că „Pisica cu clopot nu prinde șoareci“, așa și eu da, adevăr e, că d-ta „un alegător și econom“ nu m'ai vîzut să umblu printre alegători ca se fac gălăgie, căci de multe-ori omul în tăcere poate lucra ceva cu mult mai mult decît pe față, și așa și cu alegerea amintită mai bine era dacă se lucra în tăcere până la ziua hotărîtă, decît ați vestit înainte că pe cine voiți a alege, încît contrarii v'au prins de veste, și au început cum zici a corteși. Dar' aceea, că cui am dat votul, nu-mi poți nega, că doară ear' 'mi-a fost frică și că ce om fricos sînt, îmi pot adevărul cei-ce mă cunosc mai deaproape. Deci cu permisiunea onor. redacțiunii, vă rog a da loc clarificațiunii acesteia în prețuita foaie ce o redigiați.

Fireghiaz, 29 Iunie 1893.

Cu stimă

Dimitrie Dimitrescu,
învățător.

Țiganul fricos.

Un Țigan grăbind spre cort
Trecea noaptea prin pădure
Plin de frică și mai mort
Că vine dracul să-l fure.

Și-auzînd frunza căzînd
Tremura trecînd pe vale,
Gîndind că vre-un lup flămînd
'L-a simțit și-'i urlă 'n cale.

Și se tupia 'ncetinel
De-auzia căzînd vre-o ghindă,
Ca să treacă peste el
Ce-o fi... și să nu 'mi-'l prindă.

Eu prea fug, ori prea alerg...
Se ciudia mereu 'n sine,
Da să stau, ori să nu merg...
Și să fie vai de mine!?!...

Că decît să merg, să mor...
Mai bine mă sui pe-o creangă,
Și de ciuda lupilor
O să fluer noaptea 'ntreagă...

De mirlă tem, nu mă tem...
Că mai scap cu rugăminte,
Dar' lupul mă face ghem
Dacă mă ia dinainte...

Bunu-i bățul când și când,
Cînd-îs în sat și la stîna...
Dar' față cu-un lup flămînd
Bățu-'mi cade jos din mîna.

Lupu-i foale gol... urf...
Unde poate 'ncepe-o turmă
N'a puté 'ncepe-un băț
Mai nainte și io 'n urmă!?!...

Și vrea să se sue 'n fag,
Cînd și-aude dela stîna
Glas de dulce bucin drag
Ce-'l încălzi și la splină.

Și voios plecă la drum
Zicîndu-'și: noroc, Țigane,
Să dea Domnul și drum bun!
Mulțumesc vouă ciocane!...

Dar' voi foi?
Vinim și noi!

El întrebă, el răspunde

Măi ileu!
Acî-'s și eu!...

Hai 'n față nu te-ascunde!...

Bine-'mi pare că-ați sosit,
Că trecînd pe-aici prin codri
Mai că-'mi mirosia urf
Cugetînd la lupi și lotri...

Romănuț Bortos.

Cătră Cornelia.

Chiar și Dumnezeu ne 'nvață
Ca să ne iubim,
Dacă vrem ca 'n cea lume
Fericiti să fim.

Oh! dar' eu a fi ferice
Și aici voesc,
Pentru aceea — așa ferbinte
Dragă, te iubesc.

C. Darabant.

Adunarea generală

a despărțământ. XXIX. al „Asociațiunii transilvane“.

Șeica-mare, 17 Iulie n. 1893.

Comuna noastră, de altmintreli foarte liniștită, a avut ieri o zi pe cât de sgomotoasă pe atât de plăcută. Cărturarii din toate satele vecine au grăbit să iee parte la adunarea generală a despărțământului XXIX. al „Asociațiunii transilvane“. Dela Mediaș au venit dl Moldovan, protopop gr.-or.; dl D. Roman cu preastimata soție, dl Dr. Ivan, avocat, și alții, — din Frêua dl protopop gr.-cat. Chendi, precum și toți preoții și învățătorii de prin satele vecine. La gară au fost întimpinați de un mare număr de țerani, toți în haine de sərbătoare și în frunte cu mult iubitul doctor dl Racoția. În biserica gr.-cat. din loc s'a oficiat slujba bisericească de cătră preotul local Domșa și alți doi preoți, după care s'a celebrat un parastas pentru decedații presidenți ai „Asociațiunii“.

Adunarea generală s'a deschis după 12 oare prin dl prot. Moldovan, directorul despărțământului, asistat de dl Roman (Mediaș), cassarul despărțământului, dl prot. Chendi și alți membri ai comitetului despărțământului. Dl Moldovan a rostit o cuvântare foarte frumoasă, plină de citate din Andreiu baron de Șaguna, Ioan Popasu, Timoteiu Cipariu, Herder, Gôthe etc. etc.

După deschidere comitetul prin notarul seu dl Ioan Chendi a arêtat activitatea sa, precum și starea cassei dela ultima adunare generală până azi.

Acest raport s'a luat spre cunoștință.

A urmat disertațiunea dlui Nicolae Racoția despre „Medicina poporală“, care a fost foarte potrivită și ascultată cu mult interes. Dl Dionisie Roman a ținut apoi o disertare poporală și cu mult haz despre „Contract și formalitatea unui contract“, ear' Paul Popescu a vorbit cu multă însuflețire despre „Școala și însemnătatea ei“.

După aceasta a urmat raportul comisiunii alese pentru înscrierile de membri noi și încassarea taxelor.

Rezultatul:

1. S'a încassat taxe à 5 fl. dela membri vechi	50 fl.
dela unul nou	5 „
2. Dela membri vechi à 1 fl.	4 „
dela 14 noi	14 „
Suma	73 fl.

La 3 oare a început banchetul, la care au luat parte întreaga inteligență, domni și doamne din jur și țerani mai cu dare de mână. S'au ținut mai multe toaste. Astfel dl Moldovan, protopop a beut pentru comitetul central al „Asociațiunii“, dl protopop Chendi a ținut o cuvântare în onoarea domnului Dr. I. Rațiu, presidentul partidului național, cuvântare care a stîrnit vifor de aplause și strigăte de „să trăească“. D. V. Busoiu a cuvântat pentru comitetul „Asociațiunii“, dl Paul Popescu (Boarta) pentru ziaristica națională română și reprezentantul ei care e de față. La strigătele „să auzim pe Russu Șirianul“, a luat cuvântul primul redactor al „Foi Poporului“ și a ținut o cuvântare în care a arêtat cum un popor trăește prin limbă, obiceiuri și religie. Limba, a zis dl Russu, o învățăm încă din leagăn și la sinul mamei noastre. Nemernic este deci, cel-ce se lapedă de limba poporului, și se dă cu străinii, care vor să ne răpească ce ne e mai scump. Prin obiceiuri ne deosebim de celelalte popoare, ridicându-ne mult deasupra altor neamuri, chiar așa împilați cum sîntem: pentru-că și limba noastră

e dulce și obiceiurile străbune sînt alese, frumoase. Ear' cât despre religie, credința în Dumnezeu, prin ea sîntem nu numai creștini, dar' ne este cea mai puternică pavază a naționalismului nostru, pentru-că în vremurile grele României prin biserică 'și-au mântuit naționalismul. „Asociațiunea transilvană“ fiind întemeiată pentru a desvolta limba și obiceiurile noastre străbune, este o întreprindere pe care trebuie s'o sprijinească toți României de inimă. Steagul ei trebuie să falfăe cu mândrie, oștirea ei trebuie mărită așa, încât să nu fie sat, unde să nu se știe despre „Asociațiunea“. Aceasta cu atât mai ales, cu cât vremurile se fac mai grele, cu cât vrășmașii nostri țintesc nu numai să ne despoaie de drepturile politice, să ne slăbească în legea strămoșască, ci ei vor să ne răpească chiar limba și obiceiurile, pentru a căror desvoltare și păstrare s'a întemeiat „Asociațiunea“. Oștirea „Asociațiunii“ trebuie întărită cu atât mai ales, cu cât azi câmpul unde noi mai putem lupta a rămas doar' numai școala și biserica, ear' dintre societăți, afară de „Asociație“, celelalte toate au fost imprăștiate.

Și nu noi, cei de azi, putem fi atât de slabi, să lăsăm să peară ce înaintășii nostri au întemeiat pe vremuri chiar mai grele ca cele de azi, căci când s'a întemeiat „Asociațiunea“, Români știutori de carte au fost mult mai puțini ca acum. Să păstrăm deci și să ducem înainte moștenirea scumpă: „Asociațiunea“. Să punem în slujba ei toate puterile noastre, ca furtună cea grea — furtuna ce de sigur numai de aci încolo se va deslănțu — să ne găsească pe toți la un loc: toți tari, toți hotărâți a ne apêra sîntele noastre drepturi. Furtuna să treacă astfel peste noi fără a ne fi nimicit, ca să putem eși apoi în câmpul rodnic, la aerul libertății și să punem plugul în ogorul azi oprit, să ne bucurăm de o viață la care azi nici să ne gândim nu ne este iertat, ear' despre luptele de acum să vorbim adăpostiti la umbra binefăcătoare a arborului ce ne-am adunat azi să-l nutrim: a „Asociațiunii“, cărei îi doresc isbândă. Și isbânda nu va întârzia, când pentru ea luptă oameni cu însuflețirea celor care azi s'au adunat aici.

Dl Russu a urmat apoi a spune cum în vremurile de față „Asociațiunea“ trebuie să-și pună ca țintă mai ales aceea, ca să grupeze în jurul seu țerănimea, să facă legături mai strînse între cărturari și țerănime, căci țerănimea este izvorul puterii noastre, ea ne este fala și nădejdea.

A deșertat păharul dorind întruparea țintei puse de „Asociațiune“. Vorbirea, care a înflăcărat întreaga adunare, a fost în mai multe rînduri întreruptă de sgomotoase aplause și „Să trăească“. La urmă toți au grăbit să ciocnească păharul cu vorbitorul, care deodată a câștigat dragostea tuturor celor-ce l-au ascultat.

Sub acest imbold de iubire, domnul Crișan (Mediaș) a ținut o cuvântare în cinstea domnului Russu, care în răspunsul ce a dat, a zis că dacă ziaristii români se pot lăuda cu mult-putinul ce au făcut pentru națiune, apoi o mare parte din aceste merite cad domnilor preoți și învățători, care au sprijinit presa cu atâta dragoste.

Mare însuflețire a făcut apoi discursul scurt al domnului Dr. Ivan, avocat în Mediaș, care a deșertat păharul pentru Dr Vasile Lucaciu. Dl Chendi, preot în Șaroș a beut pentru buna înfrățire a membrilor comitetului despărțământului.

Seara s'a făcut petrecerea cu joc, care a ținut până în zori de zi cu multă veselie. Au luat parte domnișoare nu numai din comu-

nele din jur, dar' chiar și de pe la Sibiu, Tilișca, Mediaș și Blaj.

Nu pot termina fără a aduce mulțumiri călduroase dlui Dr. N. Racoția, osteneții căruia se poate mulțumi mai ales că toate lucrurile au eșit bine și frumos. („Tribuna“).

Conferența națională.

Pe când apare acest număr al „FOII POPORULUI“, delegații cercurilor electorale române din Ardeal și Țeara-Ungurească vor fi adunați în conferența națională chemată la Sibiu.

Fie bine veniți!

Dumnezeu să le lumineze gândurile și să le oțelească inimile, ca prin bună chibzuință și frățească dragoste să poată aduce hotăriri întru ușurarea robiei sub care geme întreg poporul român din această patrie.

După-cum aflăm, lume multă, cum nu s'a mai văzut, s'a înștiințat să iee parte la conferența națională. Vor veni din toate unghiurile locuite de Români.

Sus să avem inimile!

CRONICĂ.

Petrecere. Primim următoarele: Tinerimea studioasa din Topârcea are onoare a vă invita la Producțiunea teatrală împreună cu cântări corale, declamări și urmată de dans ce se va da Duminecă în 18/30 Iulie a. c. în sala cea mare a șolei din loc. Începutul la 7 jumătate oare seara. Venitul curat este destinat în favorul înființării unei biblioteci școlare. Topârcea, în Iulie v. 1893. *Comitetul arangiator.* Prețul de intrare: pentru domni 60 cr., pentru dame 40 cr., familie à 3 persoane 1 fl. 20 cr. Suprasolviri benevole se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică.

Un notar pus sub cercetare disciplinară. Primim următoarele: Dl vicecomite al comitatului Torontal a pus sub cercetare disciplinară pe vestitul și atotputernicul notar Knol János din comuna Petrovosele. Din multele motive amintim numai unul, care e foarte interesant. Anume domnul notar mai sus amintit cu ocaziunea facerii unui contract, a subscris în contract și pe un surdo-mut și astfel s'au vîndut toată averea surdo-mutului încât bietul surdo-mut a rămas în drum, trăind acum numai din grația unuia și altuia! Vîzînd însă domnul notar că crima comisă a eșit la vedere, deloc a chemat pe surdo-mutul la sine și îndată i-au pus pe judele comunal tutor, totodată a făcut un alt contract, cu un alt individ, ca să susțină pe surdo-mutul până va fi în viață. Câți bani i-a dat domnul notar nu știu, căci cu surdo-mutul nu mă pot înțelege precum s'a înțeles domnia-sa cu surdo-mutul când i-a vîndut toată averea. Cu distinsă stimă *Pavel Almăjan*, rp. comunal.

Rapciuga. În comuna Roșia din comitatul Sibiu au fost exterminați la 3 Iulie n. doi cai din cauză că erau infectați de rapciuga.

Posta redacției.

Dlul Nicolae Oltean, Fenlac. Vei primi ceva mai târziu răspuns în scrisoare închisă.
Dlul I. Miclea, Zam. Mai târziu, abia răsufiam de munca cât s'a îngrămădit.
Mai multor altor abonenți care așteaptă răspuns. Vă vom răspunde în numărul viitor.

ECONOMUL

redactat de D. COMȘA.

Călindarul economic.

Iulie (Cuptor).

Acasă și în grădină. Ține ferestrele deschise și proptite și nu le închide decât în timp de vijelii cu ploie. Premenește așternutul mai des ca de obicei. De este să preîntîmpini sporirea purecilor, ține în curățenie mai ales podeala (podinele) locuinții, spălând cu leșie tare și măturând de repetite-ori praful (pulberea), care el slujește purecilor drept cuib și adăpost. Agerește și reparaază (direge) uneltele de secerat și treerat. Cârpește sacii și curăță podul casei și coșurile de bucate. Așează snopii sub coperiș și cu prilejul descărcării, scutură-i înadins. Ca fiind grele și indeplin dezvoltate, grăunțele scuturate sînt bune de prăsilă. Așează clăia sau gireada de, snopi pe o grămadă de crengi groase, petri și c. l. sau și mai bine pe o gratie (grădele) de bârne așa ca fundul clăii să fie indeplin scutit de umezeală. Asigură recolta (bucatele, fînul și c. l.) contra focului fără amînare. Arde gozurile atît de bogate în sîmînțe de burueni și folosește sîmînța lor drept gunoiu; căci prin aruncarea gozurilor pe gunoiu, sporrești buruienile oare-cum înadins.

Curăță buruienile dintre legumi, altoi și flori, rîrînd plantele de prisos și scormonind pămîntul, dacã se poate, în ajunul unei secete. Seamănă din nou fasole de araci și crastaveți, dacã este sã ai ce culege la toamnă. Strînge multă țîrînă în jurul cãpățînilor de lãptucã (sãlatã, șelata) și de calarabe care, scutite astfel de înfrurirea luminii solare, rîmân fragede și dulci timp îndelungat. Strivește fluturii unde-ți întâlnești, deasemenea oușele gãlbînii aflãtoare pe laturea din jos a foilor de varzã (curechiu), varzã creață (chel, chil) și calarabe. Ciupește (rupe) vîrfurile mlãdițelor de crastaveți și pepeni. Scormonește pãmîntul și înlăturã care cînd se ivesc mlãdițele pãdurețe din jurul trandafirilor altoiți. Oculează (altoește în ochiu) pe cînd se despică coaja cu înlesnire, aplicînd drept ochiuri mugurii proaspeți și bine dezvoltãți aflãtori pe mlãdițele puternice din anul de față. Leagã ochiurile cu ață groasã (uruioc, uruioc, tort) de lãnã sau și de bumbac, cãnepã și c. l. Leagã altoii slãbuți de cãtrã un pãruștel și proptește crengile, care amenință a se desbina sau a se frînge. Netezește cu un un cuțit ager și apoi unge cu rîșinã de altoit ranele, care ar fi rîmas nevindecate.

La cãmp. De este sã dobãndești roade mãnoase, ține pãmîntul dintre nãpii (sfecele) de nutreț totdeauna în curățenie, sãpãnd și stîrpinind buruienile în trei rînduri cel puțîn. Apucã-te de secerat pe cînd grãunțele sînt moi ca ceara și pãnã a nu fi apucat spicele sã se plece; căci amînãnd aceastã lucrare ca de obicei, se scuturã sumetenie de grãunțe și încã tocmai cele mai grele. Înlocuește secerarea prin coasa cu greblã atît de spornicã. Fã snopii mici, înlesnind astfel legatul, încãrcatul și treeratul. Întrebuințează ca legãturi paie lungi de sãcarã sau nuele vînjoase de rãchitã (rechitã) atît de eftine și trainice. Carã snopii cãt ce s'an uscat și-ți așează rînduri-rînduri sub coperiș sau în girezi (clãi) înzestrate la vîrf cu un fel de movile ascuțite din paie sau trestie, care sã împedecã rîșbaterea umezelii. Alege de prăsilã fruntea grãunțelor, fie cã scuturi snopii înadins pe aria șurii, fie

cã seceri și treeri dechilin cãte o fașie de holdã aevea frumoasã și curatã. Pe unde s'ar fi incubat rocoina (toroțelul, mătasa), acest vrășmaș primejdios al trifoiului și luțernii, așterne multe paie uscate și le dã foc, sîmînãnd apoi din nou. Cosește trifoiul și luțerna de prăsilã în ajunul coacerii, pe cînd încep a se înegri mãciuliile de flori; altcum se scuturã.

Apa și udatul.

Apa este o materie neapãratã pe seama plantelor, mai neapãratã decãt pãmîntul chiar; căci multe plante cultivate fiind în apã, isbutesc și dau roade, fãrã a le fi pus cu pãmîntul în atingere, nu este însã nici o plantã, care ar isbuti în lipsa totalã de apã, fie pãmîntul oricãt de gras. Scopul expunerilor ce urmează este sã lãmurim pe cetitorii noștri mai deaproape, mai întãiu în ce privește însemnãtatea și alegerea apei de udat.

În țeseturile plantelor verzi aflãm mai multã apã decãt toate celelalte materii împreunã. Așa d. p. foile verzi de cucuruz (pãpușoiu, málaiu, porumb) cuprind 82% (la sutã) apã, varza (curechiul) 85%, crastaveții încã și mai multã. Apa este ființă din ființa plantei. Apa este, care disolvã (topește) și subțiazã varul, pucioasa, sãrurile și celelalte minerale cuprinse în sinul pãmîntului, apoi le duce prin rãdãcini și umblã (circuleazã) cu ele împreunã, punînd fiecare pãrticicã nutritoare unde e de lipsã. Partea cea mai mare din apa absorbitã exabureazã prin frunze, mineralele însã rîmân toate înapoi și se reînvințoșe ca fãcînd parte din cotor, frunze, coaje și celelalte țesături. Tot apa este, care grãbește putrezirea gunoiului și întîmpinã rîcirea cum și înferbîntarea pripitã a pãmîntului. Lipsind apa trebuitoare, pãmîntul se preface în pustie; nîșipul (prundul) sterp, udat fiind bãrbãtește, dã roade adese mãnoase.

Asemenea unui burete de șters (sponghii), pãmîntul absoarbe (sbea) și pãstreazã îndelungat apa de ploaie și neauã (zãpadã) cum și aburii ce plutesc în aer. Prisosul apei ce pãmîntul nu e în stare sã opreascã în golurile sale se strãcurã în afunzime, de unde se urcã cu încetul și trece ca aburi în aer.

Scormonind pãmîntul cu sapa sau alte unelte în timp de secetã, în loc sã se uște mai grabnic, dupã-cum cred cei mai mulți economi, el rîmâne, și mai de parte jilav în pãturile mai din jos, locașul rãdãcinilor. Este deci bine a sãpa pãmîntul tocmai pe cînd amenință a se usca prea tare. Prin apãsarea pãmîntului cu tãvalucul (tãvala) sau altceva, lucru firesc, pãrticelele se apropie deolaltã așa cã apa se urcã mai repede înspre pãtura deasupra. Este prin urmare întemeiat obiceiul, dupã care se apasã straturile de curînd sîmînate, mai ales pe timp secetos și fiind pãmîntul din firea sa uscat.

Cea mai potrivită la udatul legumelor, pomilor și c. l. este fãrã îndoialã apa moale de ploaie ce s'a pãstrat în vase mari sau gropi; urmează apa din riuri, bãlți și pãrae, care și ele cuprind apã moale și nu prea rece. Cu totul nepotrivitã este apa asprã de fîntãnã (puț) care nu prieste grãdinii, una fiindcã e mai rece decãt pãmîntul, alta fiindcã adese e foarte bogatã în var, care nu prieste plantelor. De cumva nu am avè la îndemãnã apã curgãtoare nici de ploaie, va trebui firește sã ne ajutãm și cu apã asprã care, scoasã din fîntãnã și expusã arșii soarelui în vase sau gropi largi, se încãlzește, cînd apoi se poate întrebuința. De altcum apa de fîntãnã ar sã rîmânã cea din urmã scãpare, folosindu-o la udat numai și numai cînd și unde nu am avè încãtrãu.

La o culturã în mare a legumilor udarea mãestritã este împreunã cu mari greutãți așa cã va trebui sã ne mãrginim pe lîngã a uda plantele în 2—3 rînduri cînd cu sãditul și în dricul unei secete îndelungate, încredințãnd ploilor udarea mai departe.

Unele plante, d. p. hreanul, morcovii (murcoii, morogii, murele) și îndeosebi pomii și vița de viie absorb apa trebuitoare mai ales din adîncime, în care se rãmuresc lungile lor rãdãcini. Aceeași se poate zice despre ceapã, usturoiu (aiu), fasole și mazere, care adese isbutesc și fãrã udãturi mãestrite. Din contrã, varza (curechiul), calarabele, ridichile, lãptuca (șelata, șelata, salada) cer a fi udate de repetite-ori, una fiindcã scurtele lor rãdãcini se rãmuresc mai numai în pãtura mai deasupra, alta fiindcã perd apã din greu prin foile (frunzele) lor atît de mari și numeroase. Dar' chiar și plantele îndegetate mai sus rodesc mai bine, înzestrate fiind cu apã în timp de secetã.

De prisos este udatul pe cãt țîn ploile și pãmîntul n'a început sã se svînte prea tare.

Sîmînța nu poate încolți și rîsãri decãt într'un pãmînt împrispãtat cu destulã umezealã. Drept aceea straturile (rãzoarele) se vor uda domol cu strãcurãtoarea, repetînd aceastã lucrare de cãteori pãmîntul amenință a se usca. Plantele tinere de grãdinã și îndeosebi rîșadurile ar trebui udate în fiecare zi, afarã dacã pãmîntul ar cuprinde umezealã de ajuns. Udatul plantelor tinere se va reînol adese-ori mai ales pe secetã sau avînd de a face cu un pãmînt uscat și bãntuit de arșia soarelui.

Udatul trebuie fãcut, așa încãt apa sã ajungã pãnã din jos de vîrfurile rãdãcinilor. Foarte greșit este a uda puțîn cãte puțîn, fie și adese-ori. Cu chipul acesta se formeazã la fața pãmîntului un fel de scoarță vîrtoasã și închegatã, care îngreueazã rîșbaterea aerului și disolvarea (topirea) materiilor nutritoare, scopul de cãpîtenie ce se urmãrește la

udat. Decât puțin cate puțin și de re-peșite-ori neasemenat mai bine este să udăm din greu, fie și mai rar.

Udatul se se îndeplinească numai pe când pământul este răcorit, așadar' dimineața sau înspre seară, de când cu sfîntitul soarelui și până înnoptează. De cumva s'ar uda pe când pământul e înfăbentat, rădăcinile ușor trec în putrezire ca și cum s'ar fi opărit, umezeala exaburează repede și pământul se cojește. Putrezirea, de care vorbim, trebuie căutată în trecerea pripită dela căldură la răcoare a pământului udat pe căldură. În fața acestor neajunsuri nu putem decât să osândim datina multor țerani care udă chiar și în arșița soarelui, pe când pământul e ferbinte. Timpul cel mai nimerit pentru udat este seara pe răcoare. În cursul zilei și doară pe la amiază se poate uda numai pe timp nouros, de asemenea primăvara și toamna în zile răcoroase. Legumile cultivate în umbra pomilor sau în dosul unei clădiri și c. l. se pot și ele uda până târziu după răsăritul soarelui, se înțelege până a nu fi apucat pământul să se încălzească. Cătră seară se va face începutul cu udarea plantelor umbrite, trecând apoi la cele-ce stătură într'aceea în fața soarelui.

Legumile amenințate de brumă se vor stropi bărbătește cu apă, pe însărate; de asemenea se vor uda din greu legumile atinse de brumă, des de dimineață, așadar' până a nu fi lovite de razele soarelui. Apa se încălzește cu anevoie și întârzie astfel înghețarea și desghețarea pripită, atât de stricăcioasă plantelor. Pe scurt, plantele udade înadins cum și cele de curând plouate adese rămân scutite de urmările brumii.

Animalele stricăcioase și folositoare grădinii.

(Sfîrșit).

Purecii de pământ, numiți și pureci de răsad sau de grădină, adese cășunează legumilor mai multă stricăciune decât aproape toate celelalte insecte împreună. Micile larve (păpuși) se ivesc prin Maiu, sărind cu repejune și ciuruind mai ales răsadul de varză (curechiu), calarabe, brojbe, cum și foile de ridichi, hrean și așa m. d. În urma unei ploii reci și chiar a unei călduri neobișnuite se întâmplă de ne pomenim, că sprintenii pureci de pământ sau mai bine larvele lor au perit aproape cu totul. De unde nu, va trebui să întrevină măestria omului.

Cel mai sigur mijloc este stropirea de repeșite ori cu apă, care alungă purecii pentru un timp oare-care și pripește totodată dezvoltarea tinerelor legumi. Un al doilea mijloc este îngrășarea cu gunoiu ca având și el menirea să pripească creșterea mai departe. Destul că prin punerea în împrejurări priincioase,

răsadul apucă oare-cum de-asupra năcazului până a nu fi apucat purecii să-l nimicească. Legumile sînt cu atât mai expuse primejdiei, cu cât sînt mai tinere, mai fragede. Mulți dintre pureci se pot prinde așa că așternem între legumile amenințate tufe de brad sau scândurele unse cu păcură, spre care-i alungăm cu ajutorul unei măhuri lungi. Dintre celelalte mijloace amintim: presărarea legumilor rourate sau stropite cu praf de tutun (tăbac), cenușe, funingine sau făină de var nestîns, stropirea cu apă în amestec cu mult cleiu. Grădinile împrejmuite de fenațe par a fi mai puțin bătute de pureci, care bucuros dau năvală asupra erburilor tinere.

Omidile (omizile, moliiile), sînt de mai multe feluri. Ele se ivesc din ouăle fluturilor atât de osebiți și numeroși. Foarte temuți sînt fluturii de varză (curechiu), pe care adese îi vedem sburând în număr mare prin Iunie și Iulie. Femeiușele lor așează ouăle gălbunii pe laturea din jos a foilor de varză. Spre a mîntui recolta, mijlocul cel mai nimerit și sigur este strivirea ouălor. O singură apăsare ajunge pentru a nimici 50 — 60 ouă sau tot atâtea omide de curînd eșite. Lăsate fiind în bună pace, ele în curînd se împrăstie, și după-cum este știut, nimic mai anevoie, mai greșos, decât a prinde și a ucide omide mari. Drept aceea vom lucra înțelepțește examinând foile una câte una și strivind ouăle din vreme.

Cu totul osebite sînt micile omide, care ronțesc florile și apoi sîmînța de morcovi (murcoi, morogi, mure). Asemenea flori se vor nimici cu cuiburi cu tot.

Despre stîrpirea omidelor la pomi am vorbit altă-dată.

Păduchii de frunză amenință cu deosebire răsadurile și pomii tinerei. Mijloace: stropirea cu urină (ud) subțiată sau apă săpunită, apăsarea foilor între degete, afumatul cu pucioasă sau tutun cotoros.

Sînt firește multe alte insecte stricăcioase, d. p. *gărgărițele*, *vespii*, *vermele cepii*, *vermele lăptucii* și c. l., pe care le trecem aici cu vederea.

II. Animale folositoare.

Prin aplicarea repetită a mijloacelor înșirate în expunerile premergătoare, animalele stricăcioase se pot îpușina încâtva. Zicem încâtva; căci măestria omului puțină ispravă ar face, dacă nu ar întreveni natura însăși, dacă melcii și droaia insectelor, în lupta pentru viață, nu ar căde jertfa numeroșilor vrășmași naturali, care îndoapă melcii și vînează insectele zi și noapte, până și în sbor. Prin serviciile lor de neprețuit, acești vrășmași trebuie priviți ca muncind în grădini alături cu noi și stîrpind pe întrecute melci și coropișnițe, vermi și omide, fluturi și ouă.

Aricii, acești vînațori lacomi și dibaci, se nutresc cu melci, vermi și tot

felul de insecte. Ei biruesc și rod până și năpârlele veninoase. Între animalele folositoare, aricii ocupă un loc de frunte.

Lilieci se hrănesc numai cu insecte. În cursul zilei, ei petrec retrași în culcușurile lor, cutreerând aerul cruciș și curmeziș în amurgul serii și peste noapte și prințind în sbor mulțime de fluturi, gândaci de Maiu, muște etc.

Nevăstuicile urmăresc bucuros șoareci tineri. Corpul lor atât de mlădios și svelt le îngăduie a se furișa pe sub neaună (zăpadă) și prin tufișuri încălcite, adăpostul șoarecilor.

Șerpii vîneză mai ales șoareci și insecte. Unicul șerpe veninos la noi este năpârca, care și ea trăește cu șoareci.

Șopârlele rod melci golași, rîme, vermi și insecte peste tot.

Broaștele se țin la pîndă mai ales seara și noaptea și nimicesc insecte și vermi.

Aproape toate felurile de paseri sînt a se privi ca lucrînd împreună la stîrpirea numeroaselor insecte, melci, șoareci, etc. În această privință se deosebesc mai ales cunoscutele soiuri de *bufnițe* (buhă), *ciocare*, *codobaturi*, *corbi*, *cuci*, *dropii*, *găinușe*, *gheunoaie*, *granguri*, *mirele*, *pițigoii*, *pitpalaci*, *pitulici*, *prepelite*, *presuri*, *priveghitoare*, *pupăz*, *rîndunele*, *sfrancioci*, *sitari*, *șoimi*, *știgleți*, *sturzi*, *ulii*, *vrăbii* și c. l.

Adevărat că unele paseri, d. e. *ciocărlia* și *vrăbiile* cășunează când și când pagube, care însă rămân departe înapoia foloaselor ce aducă, stîrpind sumetenie de șoareci și insecte.

Chiar și între insecte se află câteva soiuri, care dau ajutor la nimicirea vermiilor, păduchilor de frunză și așa m. d. În fruntea tuturor par a sta sprintenii *cărbuși* ca vînând din greu rîme, omide și alte insecte.

Păduchii de frunze, această plagă a grădinilor, se vînează prin așa numitele *mămăruțe* cu aripi roșii sau galbene, presărate cu puncte negre.

În sfîrșit amintim multele soiuri de *vespi* mititei, care se prăsesc în trupul feluritelor omide și vermi.

Cîteva pilde ajung spre a ne lămuri asupra marilor foloase ce datorim paserilor. Așa d. e. un singur cuc îndoapă peste 100 omide pe oară; socotind 10 oare pe zi, într'o lună s'ar veni suma uriașă de 30.000 omide. Bufnița stîrpește omide din greu și întrece pisica cea mai bună în prinderea șoarecilor. O păreche de grauri mănăncă în curs de 5 săptămîni aproape 1.000.000 ouă de fluturi, care ar fi putut da naștere la o prăsilă de omide însutit mai mare. O păreche de vrăbii are trebuință de vre-o 20.000 omide și gândaci de Maiu pe seama puilor.

Măzăricea iernatică.

În anii mai din urmă, economii din țările luminate au început să cultive o nouă plantă de nutreț, vrednică de împământenit și la noi. Este vorba de măzăricea iernatică, care rabdă la ger cu înlenire și se poate cosi primăvara de timpuriu, 8—14 zile înaintea trifoiului, așadar tocmai pe când trebuința este adunc simțită. O altă însușire prețioasă este, că nu slește pământul câtuși mai puțin și e mai spornică decât măzăricea îndatinată. Tocmai fiindcă se cosește în pripă este dată puțința de a o înlocui prin fasole, napi de nutreț, bostani (lubenițe, dovleci, ludăi, lobe, titve) și chiar prin cucuruz sau alte plante târzii. De altcum măzăricea iernatică odrăsește din nou și poate fi astfel cosită de două-ori în același an. Ea se samănă bucuros în miriște, după grâu sau alte spicoase. Ea ar trebui sămănată din vreme, prin Septembrie, ca să aibă când se întări împotriva gerului; altcum degeră. În lipsa unei a doua plante, care să-i servească drept proptea, ea îmbrânțește și trece ușor în putrezire. Cei mai mulți o samănă în amestec cu jumătate atâta săcară tomatică. Cositul dintâu urmează a se face până a nu fi apucat măzăricea să îmbrânțească. Măzăricea iernatică isbutește în aproape ori-ce pământ nu tocmai sărac și chiar sămănată fiind peste vară sau în primăvară. Singura scădere este, că sământa e scumpă și se capătă cu anevoie. Ea trebuie cumpărată din neguțătoriile de săminte.

De dorit ar fi să se facă și la noi cercări, fie și în mic.

Cunoașterea răpciugii.

Răpciuga (mucoșia), acest vrășmaș de moarte al cailor, se poate cunoaște astfel:

Pêrul calului molipsit e lipsit de strălucire și dela o vreme se sburlește. Calul pare trist, cearcă a tuși sau tușește aevae; une-ori este apucat de nădușeli. Una din gâlcile (ghindurile) de sub barbă se umflă și nu arare-ori se umflă amândouă gâlcile. Umflături, care se ivesc în grabă și apoi se sparg, sânt de regulă nevinovate. Un semn rău este, când una din nări începe să curgă și un ochiu sau amândoi lăcrimează treptat. Boala se poate privi ca înaintând mai ales când din nare ese o materie subțire, de un galbin-verzîu. Prin scurgerea lacrimilor sărate, pêrul din jurul ochilor se mistue și se ivesc două vèrgi prelungite, care învederează propășirea boalii. Amândouă fâlcile se molipsesc cu umflături de mărimea cireșelor. Aceste umflături nodoroase plesnesc și dau naștere la bube cu margini sdrențuite, cuprinzând o materie gălbînă subțirică. Ca semne primejdioase trebuie privite mai ales bubele din lăun-

trul nărilor. Nu trece mult și boala molipsește trupul întreg, care se încarcă de bube și umflături din ce în ce mai numeroase, cășunând moartea calului.

Alegerea bureților de mâncat.

Bureții de soiu bun sânt o mâncare efină și mai tot așa de nutritoare ca și carnea, însă totodată grea de mistuit și une-ori primejdioasă. Care bureți sânt priincioși și care primejdioși sănătății? Eată o întrebare, la care nu se poate răspunde în scris, deprinderea îndelungată fiind singura garanție. Rămâne deci să înșirăm aici câteva povețe vrednice de urmat în alegerea bureților peste tot.

1. Nu culegeți bureții în timp de ploaie; bureți uzi trebuie mâncați în grabă.

2. Feriți-vè de bureți nu tocmai proaspeți și de cei vermënoși cum și de bureții, care în urma frângerii, își schimbă fața. Primejdioși sânt mai ales bureții, care se învinețesc în urma frângerii.

3. Gătiți bureții aleși după 24 de oare cel mult, fiindcă dela o vreme ei se strică așa că ușor pot cășuna otrăvirea sângelui.

4. Curățiți bureții mai bătrâni de pătura înzestrată cu foițe sau găurele, care și așa nu se pot mistui; bureții tineri pot fi gătiți cu pătura amintită cu tot.

5. Nu smulgeți bureții cu totul, ci îi tăiați aproape de pământ, cruțând astfel tulpinele rădăcinoase drept prăsilă.

Păstrarea îndelungată a cireșelor proaspete.

O cerință neapărată este ca cireșele de păstrat să fie îndeplin sănëtoase și nevătimate. Ele se culeg cu codițe, cu tot pe timp cam răcoros, și se așează în sticle svântate și cuprinzând fum proaspăt de pucioasă; afumatul cu pucioasă se face întocmai ca la buți. Deasupra cireșelor se pune un strat grosior de zăhar pisat mărunt. În sfârșit sticlele se astupă cu dopuri (dupuse) și se pecetluiesc bine. Păstrate fiind la un loc răcoros, cireșele astfel puse se țin cu lunile în stare proaspătă.

Prinderea rîmelor de pescuit.

Acei care vor să pescuească cu un-dița (unghița) au trebuință de rîme, a căror agonisire este une-ori anevoiasă. Se întemplă chiar ca cineva să se trudească oare de-arîndul până să afe rîmele trebuitoare. Pescarii din cutare ținut al Franciei se ajută așa că toarnă pe pământ apă sărată. După scurgerea acesteia în jos toate rîmele es la iveală. Acest mijloc se poate aplica chiar și având a scoate rîmele din vasele cu flori.

Știri economice.

Starea sămănăturilor în țeara noastră. După știrile sosite până la 17 Iunie a. c. la ministerul ung. de agricultură, starea sămănăturilor este următoarea:

În urma ploilor numeroase din săptămânile premergătoare, toate plantele s'au îmbunătățit așa că se așteaptă o recoltă mai mănoasă de cum se credea la sfârșitul lui Maiu. Pagube mai mari au cășunat ploile în comitatele de mează-noapte, unde atât holdele, cât și fênațele s'au înămolit în mare parte. Negurile de pe alocurea au cășunat și ele pagube în grâu, orz și ovës. Grindinea (peatra) au bântuit mai ales în unele ținuturi din Sălăgiu. Omidele (omizile, moliile) au cășunat și ele stricăciune în mai multe ținuturi. În deobște vorbind, holdele s'au îmbunătățit binișor.

Din cele 5,255.030 jugere catastrale ocupate de grâu se așteaptă 32,252.410 măjime trice, de 1 juger 6·14 m. m. În 1 hectolitru se cuprind vre-o 75 chilogr. Grâul s'au îmbunătățit în săptămânile din urmă mai ales în comitatele Timiș și Torontal. Toți economii conglăsuesc în părerea, că grăunțele de grâu vor fi minunate. O recoltă mănoasă de grâu se așteaptă mai ales în comitatele Brașov, Ciuc și Murș-Turda.

Cu săcară sânt ocupate vre-o 1,738.093 jugere catastrale. De 1 juger se așteaptă o cățătime mijlocie de 5·26 m. m. Secerișul s'au început pe alocurea. Frumoasă este săcara mai ales în comitatele Bihor, Arad, Cianad, Alba-de-jos, Năsăud-Bistrița, Brașov, Ciuc, Făgăraș și Sibiu.

Orzul se socotește ca ocupând în total 1,755.760 jugere catast. De pe 1 juger se așteaptă 6·25 m. m. Orz bun și mult se află mai ales în comitatele Bichiș și Bihor.

Din cele 1,690.150 jugere cat. ocupate cu ovës se așteaptă 9,448.826 m. m., așadar de 1 juger 5·59 m. m., față cu 9,817.862 m. m. în anul trecut. Frumos este ovësul cu deosebire în comitatele Ciongrad, Bichiș și Bihor.

Răpița s'au și treerat în multe locuri. Ea a dat rod puțin și slăbuț, afară de comitatele Timiș și Torontal, unde a dat de juger 4—6 m. m.

Hrișca și meiul (mălaiul) stau binișor.

Cucuruzul (păpușoiul, mălaiul, porumbul) a pățimit mult din pricina buruenilor și vermilor. Unde a fost lucrat la timp stă bine, pe alocurea foarte bine. Păstăioasele și legumile se află în stare nu tocmai bună. Cănepa și inul înaintează bine. Cu atât mai slăbuți sânt napii (sfeclele) de nutreț, care au îmbrâncit în multe ținuturi din pricina buruenilor atât de numeroase. Fênațele (livezile, rîturile, imașurile) au dat roade slăbuțe. Otavă se așteaptă multă. Pomii vor da roade mănoase. Strugurii înaintează bine și se așteaptă vin mulțișor.

Curs de stupărit în Vermeș. În zilele dela 9 până în 30 Iunie a. c. s'au ținut în Vermeș, la ordinul stăpânirii, un curs de stupărit sub conducerea bravului protopop al Vermeșului dl Ioan Vulcan, care cu o rîvnă minunată și srguința unei albine, necruțând timp și osteneală, s'au nisuit a instrua pe cei prezenți în număr de 21, în tot ce privește economia stupăritului rațional. În una din zile, cei dela curs au întreprins o călătorie la Buziaș, unde între altele au cercetat frumoasa stupină a dlui inspector regese de stupărit Nicolae Grand. Visita a fost înapoiată: căci în ziua următoare a sosit la Vermeș dl Anton

Kovács, învățător ambulant de stupărit și substituit inspector regesc, care în absența dlui Nicolae Grand s'a încredințat în persoană despre istețimea și priceperea dlui protopop, ascultând cu viu interes propunerile cele foarte corecte și practice ale acestuia și exprimându-și îndestulirea și mulțumirea. Cei prezenți au fost înzestrați cu mâncare și cortel gratuit și afară de cei care cercetară cursul în anul trecut, a primit fiecare câte o cojnită de soiul „Dzirzon“, ear' din bunăvoința dlui protopop și câte un stup, spre a răspândi acest ram de economie atât de recomandat și bănos. Cursul a isbit în deplin, mulțumită stăruinții neobositului învățător-măestru. Ascultători au fost următorii: domnii *George Popoviciu*, protopop în Oravița; *Ioachim Giuca*, paroch în Marcoveț; *George Morariu*, paroch în Izgar; *Demetriu Pojas*, paroch în Zgribești; *Victor Porușiu*, paroch în Carnecia; *Iosif Peteanu*, paroch în Surduculmare; *Ioan Bosica*, administrator în Gherman; *George Muntean*, cooperator parochial în Sălagiu; *Petru Stanciu*, teolog absolvent din Mațești; *Ioan Micșa*, învățător în Steiu; *Stefan Farină*, învățător în Poncinești; *Iosif Siegescu*, învățător în Carnecia; *Iuliu Boldureanu*, învățător în Visag; *Paul Muntean*, învățător în Vermeș; *Ioan Ionescu*, învățător în Izgar; *George Murgu*, învățător în Zgribești; *George Ogarcin*, învățător în Jebel; *Vicente Duică*, învățător în Icloda; *Iosif Miclu*, învățător în Rafna; *Ioan Achim Rusu*, curator în Rafna; *Nicolae Sutița*, cantor în Apadia. Aceste împărțiri le-am împrumutat din „*Tribuna*“.

Mărfuri eșite din și intrate în Ungaria în cursul lui *Maiu* c. n. a. c. Cu totul au intrat 41.118 bucăți și 2.334.254 măji metriche (1 maje m. = 100 chilogr.) și au eșit 6.243.148 bucăți și 415.671 m. m. Dintre mărfurile eșite amintim: *săhar* 67.872 m. m., *grâu* 435.389 m. m., *săcară* 138.792 m. m., *orz* 129.470 m. m., *alac*, 114.122 m. m., *cucurus* 282.409 m. m., *fasole* 15.695 m. m., *făină* 507.403 m. m., *boi* 10.540, *capre* și *oi* 13.134, *rîmători* (porci) 100.947, *cai* 2102, *ouă* 36.610 m. m., *spirt* 14.124 m. m., *vin* 60.813 m. m., *ape minerale* 17.791 m. m., *lemn de foc* 78.377 m. m., *lemn virtos de lucru* 97.774 m. m., *lemn de brad* 58.013 m. m., *doage* 6.036.221 bucăți și 34.921 m. m., *cărbuni de pământ* 798.036 m. m. și așa m. d.

Cumpărare de floare de mușețel și de teiu. Neguțatorul *Frideric Detsinyi* din Budapesta (V., *vácikörút* 10) a împărțit camerei comerciale din Brașov, că este gata a cumpăra floare în deplin uscată de mușețel („*flores chamomillae vulgaris*“) și de teiu în câtătimi ori-cât de mari.

Oprirea exportului de nutreț. Comitetul administrativ al comitatului Hont a adresat ministrului de agricultură o rugare, cerând oprirea importului de nutreț în străinătate. Aceasta pentru-că agenți străini cumpără tot nutrețul așa că economii de vite vor rămâne în cele din urmă fără nutreț pentru vite.

Mortalitatea oficerilor la noi. În cele dintăiu 6 luni a. c. au răposat dintre oficerii și amployații militari, activi și pensionați, din Austro-Ungaria și anume: generali 19 (între care 2 activi), coloneli 14 (1 activ), vice-coloneli 20 (7 activi), majori 55 (7 activi), căpitani 102 (17 activi), locotenenți 41 (21 activi), sub-locotenenți 13 (7 activi), aspiranți de oficer 3 a. medici 29 (12 activi), auditori 5 (1 activ), preoți 1 amployați 46 (15 activi), veterinari 8 (5 activi).

Scoala de viierit și de pomărit din Klosterneuburg lângă Viena se începe la 1 Octombrie. Cursul ține doi ani. Ca pregătire pentru elevii ordinari se cer 4 clase gimnasiale sau reale cel puțin. Taxa scolară face 40 fl. pe an. Elevii foarte buni se scutesc de taxe. Programe amănunțite trimite directiunea ori-cui cere.

Examenul la școala agricolă dela Herăstrău (lângă București). La examenul ținut zilele acestea la școala amintită au dobândit diploma cuvenită în ale economiei și pădurăriei 16 tineri din România și 3 din Ardeal, anume: *Petru Fetița* și *Onufrie Martin*, amândoi din Luna-de-Arieș, și *Gavriil Grama* din Tulgeș.

Starea viilor din Drăgășani în România. Foile din România spun, că viile din Drăgășani și jur au pățimit anul acesta de ger cum și de grindină (peatră) și că struguri sînt puține și slăbuți. Vestitele vii din Cotnari și Dealul-mare s'au fost nimicit prin filoxera, rămânând astfel ca neguțătorii să-și facă cumpărăturile mai ales din viile dela Nicorești și Odobești, unde se așteaptă vin bun și mult.

Un rămășag cu sfîrșit trist. Un elev al școalei din Orăștie, cu numele *Emeric Veig*, în vîrstă de 11 ani, s'a rămășit cu niște prieteni, că mănăncă un chilogram de cireșe, cu simburi cu tot. El a și început să mănânce și când a ajuns la cea din urmă cireșe, pe care a înghițit-o, a strigat către prietenii sei: „*Măi băieți, eu am câștigat rămășagul!*“ Abia a rostit însă vorbele acestea și a căzut jos leșinat. El a fost dus acasă la părinți. Acestia au chemat doctorul, dar toate îngrijirile date au fost zadarnice. Sărmanul elev a murit peste noapte în cele mai cumplite suferințe.

Peste 800.000 fl. perduți. Un călător străin a uitat deunăzi în gara din Aussig o traistă, cuprinzînd peste 800.000 fl. La reîntoarcere, ar fi luat traista, dacă ar fi avut de unde. Toate încercările, făcute altcum în pripă, au rămas zadarnice.

Înmormântare primejdută. O înmormântare a fost turburată într'un sat din Spania în niște împrejurări ciudate. Oamenii înaintau trist pe strada cea mare a satului, urmînd pe popa și coșciugul cu mortul. După obicei, cu toată căldura înăbușitoare, toată lumea era în haine de sîrbătoare. De odată un taur scapă dintr'o turmă și se repede asupra oamenilor. Cei-ce duceau coșciugul, îl lăsară jos și se puseră pe fugă. După ei popa, rudele mortului și invitații fac același lucru. Cu o lovitură de coarne, taurul a spart coșciugul și a sfîrticat mortul. Apoi se repezi asupra fugarilor, pe care i-au ajuns în scurt timp. El se aruncă asupra lor și răstoarnă la pământ femeile și copiii, rănește foarte mulți din ei și cășunează o mare spaimă în tot satul. Din fericire acel drum ducea pe câmpie afară din sat și astfel taurul înfricoșat a tulit-o în altă parte.

Străbunii nostri. Fiecare om a avut sau are 2 părinți, 4 moși (bunici), 8 strămoși, 16 străbuni de gradul al 4-lea, 32 de gradul al 5-lea, și așa m. d. După 16 generații (rînduri de oameni) fiecare om are 65.532 de străbuni. 16 generațiuni ocupă un timp de 500 de ani. Între cei 65.532 de străbuni, pe care îi are fiecare om ce trăește

acum și vieța căror străbuni se urcă până în veacul al 14-lea, se înțelege că mulți au fost bogați, săraci, orășeni, preoți, boeri, și așa m. d. De aceea se zice cu drept cuvînt că: „*Toți sîntem frați*“.

Dela expoziția din Chicago în America. S'a telegrafat foilor europene următoarele: În cursul lunii lui Iunie n. au cercetat expoziția vre-o 2.400.000 persoane, solvind taxa intrării. Direcția expoziției nu este mulțumită cu sumele încassate, din care nu s'au putut solvi datoriile înseaminate făcute în Maiu. Aceste datorii ating suma de 13 milioane fiorini. Spesele zilnice se urcă la 40.000 fl.

O broască viua în stomacul unui om. Un ziar medical din Londra (în Anglia) povestește următoarele, sub iscălitura unui doctor:

Într'o zi călduroasă din Septembrie 1891, un țeran în vîrstă de 66 de ani, a beut o cătățime mare de apă, ce-i servia la mașina lui de treerat. El s'a îmbolnăvit numai decăt după aceasta; țeranul simția o gădilitură ciudată în partea stomacului (rînzii). Un doctor a fost chemat în grabă, dar durerile n'au putut fi liniștite. Sănătatea omului ajunsese din ce în ce mai sdruncinată și vindecarea se părea cu neputință. La începutul lui Martie 1892, el s'a însănătoșat întru cîtva: aceasta însă n'a ținut multă vreme și s'a îmbolnăvit și mai rău. Într'o zi de Aprilie, de sigur se credea că va muri. Deodată fu apucat de dureri grozave de stomac și după multe silințe isbuti să verse din stomac o broască. Animalul foarte vioiu, la început era alburiu, dar în curînd a redobîndit fața sa firească.

Un oraș amenințat de apă. Orașul *Schneidemühl*, din Germania, e amenințat să se cufunde de tot în pământ, ear' oamenii să se înnee. În Septembrie trecut s'au început săpăturile unui puț (fîntăni) artesian. Cu opt zile înainte de Paști, lucrătorii ajunseseră până la o adîncime de 40 de metri și au dat de un isvor cu apă foarte bună de beut. Apa a eșit afară din puț și a început să se reverse în valuri puternice prin tot orașul. Oamenii au lăsat-o la început să curgă, nădăjduind, că în chipul acesta se vor curăți și străzile (ulițele), ear' pe lîngă aceea apa va deveni mai curată și mai bună. În zilele următoare însă s'au auzit cutremure grozave pe sub toate casele; ele erau cășunate de apele isvorului acelaia subpămîntean defundat. Oamenii s'au încercat să astupe puțul, dar înzadar. De geaba au aruncat ei înlăuntrul grămezi mari de pământ și o mulțime de petri; căci ele au fost aruncate afară de apă. Credeai că e un vulcan, așa de puternic erau asvîrlite petritele și pămîntul. Locuitorii au lucrat ziua și noaptea ca să împedecă primejdia, dar n'au isbit. Inginerii sosiți din Berlin, Danzig și Königsberg n'au putut să ajute chiar nimic. Nenorocirile se înmulțiau. Pardoseala străzilor se strica în fiecare zi, ear' sub pământ se auziau sgomote îngrozitoare produse de ape. Sgomotele s'au auzit mai mari la 20 Maiu. Apa găsise o altă cale; ea a pătruns de sub pământ în pivnițele caselor, înecînd totul. Din clipa, în care s'a găsit isvorul amintit, marele lac de lîngă *Neustettin* a scăzut cu mai mulți metri de adîncime. *Schneidemühl* e un oraș din provincia *Posen* și are peste 6000 de locuitori. Oamenii sînt desnădăjduți. În timpul mai nou, așa spun ziarele, mulțime de case s'au surpat.

Tirgurile din săptămâna viitoare.

Luni, 12 Iulie: Dicio-Sânt-Mărtin, Vaida-Cămăraș.
 Marți, 13 Iulie: Armeni, Cohalm, Gherla.
 Mercuri, 14 Iulie: Huiedin, Alba-Iulia, Paraid.
 Joi, 15 Iulie: Merghindeal, Criș.
 Vineri, 16 Iulie: Buza, Sân-Paul.
 Sâmbătă, 17 Iulie: Șaio-Odorheiu.

Prețul mărfurilor.

Piața din Sibiu. Dela 8 Iulie v. Grâu frumos 76 până 80 chilo fl. 5.40 până 6.—, grâu mestecat 70 până 74 chilo fl. 4.50 până 5.10, secară 70 până 74 chilo fl. 3.40 până 3.80, orz 62 până 66 chilo fl. 3.— până 3.30 ovės 42 până 48 chilo fl. 2.30 până 2.80 cucuruz 70 până 74 chilo fl. 3.70 până 4.10, mălaiu 78 până 82 chilo fl. 4.— până 4.50, cartofi 68 până 70 chilo fl. 1.40 până 1.60 sēmēnță de cânepă 49 până 50 chilo fl. 5.— până 5.50, mazăre 76 până 80 chilo fl. 4.— până 5.—, linte 78 până 82 chilo fl. 7.50 până 8.50, fasole 76 până 80 chilo fl. 3.50 până 4.—, de păsat grâu 100 chilo fl. 16.40 până 16.80, făină nr. 1 fl. 15.80, făină nr. 3 fl. 14.80, făină nr. 5 fl. 12.— slănină 100 chilo fl. 84.— până 86.—, unsoare de porc fl. 58.— până 60, seu brut 100 chilo fl. 20.— până 22.—, seu de lumini fl. 33.— până fl. 34.—, lumini turnate de seu fl. 38.— până fl. 40.—, săpun fl. 20 până 30.—, fēn 100 chilo fl. 1.40 până 1.70, cânepă fl. 32.— până 35.—, lemne de foc uscate m. cub. fl. 3.— până 3.50, spirt p. 100 L. % 54— până 57 cr., carnea de vită chilo 50 cr. până 62, carnea de vițel 48 până 56 cr., carnea de porc 44 până 48 cr., carnea de berbec 30.— până 34 cr., ouș 10 cu 18 până 20 cr.

Piața din Făgăraș, 8 Iulie v. Grâu hectolitru fl. 5.50 până 6.—; grâu mestecat fl. 4.50 până 5.— secară fl. 3.40 până fl. 3.80; orz fl. 3.— până fl. 3.20; ovės fl. 1.90 până fl. 2.10; cucuruz fl. 3.20 până fl. 3.60; mazăre fl. 5.— până fl. 6.— fasole fl. 4.— până fl. 5.—; linte fl. 7.— până fl. 8.—; sēmēnță de cânepă fl. 5.— până fl. 6.— sēmēnță de in fl. 6.— 7.—; cartofi fl. 1.40 până 1.60; mălaiul fl. 8.— până fl. 9.—; seu brut 100 chilogrami fl. 22.— până fl. 24.—; lumini de seu urnate fl. 41.— până fl. 42, unsoare de porc 100 chl. fl. 65.— până fl. 66.—; slănină 100 chilo fl. 52 până fl. 60.—; săpun 100 buc. fl. 22.— fl. 26.—; cânepă fl. 30.— până fl. 35.—; fēn fl. 1.80 până fl. 2.— carne de vită chilo 48 cr.; carnea de vițel 44 până 50 cr.; carnea de porc 40.— până —.—; carnea de miel 32 până —.—; ouș 6 cu 10 cr

Piața din Mediaș, 8 Iulie v. Grâu frumos hectolitru fl. 5.50 până fl. 5.75, grâu mestecat fl. 4.50 până fl. 5.—, secară fl. 3.50 până fl. 4.—, cucuruz fl. 3.50 până fl. 3.75, ovės fl. 1.90 până fl. 2.— orz fl. —.— până —.—, sēmēnță de cânepă fl. 3.25 până fl. 3.75, sēmēnță de in fl. —.— până fl. —.—, fasole fl. 3.25 până fl. 3.50, mazăre fl. 5.— până fl. 5.25, linte fl. —.— până fl. —.—, cartofi fl. 1.50 până fl. 2.— mălaiu fl. —.— până fl. —.—, seu brut 100 chilo fl. 20.— până fl. 24.—, luminări turnate de seu fl. 36.— dănă fl. 40, unsoare de porc fl. 58 până 60, slănină fl. 48.— până fl. 49, cânepă fl. 30.— până fl. 33.— fēn fl. 1.80 până fl. 2.—, săpun 100 buc. fl. 20 până fl. 30.—, spirt pro hectolitru fl. 55.— până fl. 57.—, carne de vită chilo 44 până 48 cr., carne de vițel 40 cr. până 52 cr., carne de porc cr. 44 până —, carnea de miel fl. 36.— până —.—, ouș 6 cu 10 cr.

Piața din Blaj. Dela 8 Iulie v. Grâu, hect. fl. 4.— până 4.50, grâu mestecat fl. 3.50 până 4.— secară fl. 3.50 până —.— ovės fl. 2.25 până 2.50 cucuruz fl. 2.— până 2.75, alac fl. 2.— până —.— cartofi fl. 1.50 până 2.50, sēmēnță de cânepă fl. 3.— până —.— fasole fl. —.— până —.—, carne de vită chilo 48 până — cr., carne de vițel — până — cr., carnea de porc 48 până — cr., carne de berbec 26 până — cr., 14 ouș cu 20 până — cr.

Piața din Brașov, 8 Iulie v. Grâu frumos hect. fl. 6.60, de mijloc fl. 6.—, mai slab fl. 5.40, grâu mestecat fl. 4.50, secară frumoasă fl. 4.50, de mijloc 4.20 fl., mai slabă —.—, orz frumos fl. 2.30, de mijloc —.—, ovės frumos fl. 1.90, de mijloc —.—, cucuruz fl. 3.—, mălaiu fl. 3.40, mazăre fl. 6.—, linte fl. 12.— fasole fl. 3.50, sēmēnță de in fl. 10.—, sēm. de cânepă fl. 4.—, cartofi fl. 90.—, carne de vită p. chilo 46—53 cr., carne de porc 48 cr., carne de berbec — cr.

Tirgul de rimători în Steinbruch. În 8 Iulie v.: s'au notat: ungurești bătrâni grei 48.— cr. până 49.— cr., de mijloc 48.— cr. până 49.— cr., ungurești grei tineri 52.— cr. până 52.1/2 cr., de mijloc 51.— cr. până 52.— cr., ușori 49.— cr. până 50.— cr., marfă țerănească grea 46.— cr. până 47.— cr., de mijloc 47.— cr. până 48.— cr., ușoară 47.— cr. până 48.— cr., românești, grei —.— cr. până —.— cr., transito grei —.— cr. până —.— cr., transito de mijloc —.— cr. până —.— cr., transito ușori —.— cr. până —.— cr., transito sērbești grei 49.— cr. până 50.— cr., transito de mijloc 49.— cr. până 50.— cr., transito ușori 47.— cr. până 48.— cr.

Cursul pietii din Sibiu.

Din 8 Iulie st. v. 1893.

Hârtie-monetă română	Cump.	9.70	Venz.	9.76
Lire turcești	"	10.90	"	11.10
Imperiali	"	9.90	"	10.—
Ruble rusești	"	1.27	"	1.29

LOTERIE.

Tragerea din 15 Iulie n.

Timișoara:	48	86	51	41	3
Viena:	46	43	77	34	37

Tragerea din 19 Iulie n.

Brünn:	66	16	76	45	23
--------	----	----	----	----	----

Se primesc
Doi învățacei
 cerându-se ca să aibă cel puțin
 două clase gimnasiale sau reale la:
Ioan Hodoș
 fabricant de casse în Sibiu
 strada văpșitorilor (Färbergasse) Nr. 2.
 [1500] 5—6

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIU.

Au eșit de sub tipar:

A doua edițiune
 din

ȚINEREA VITELOR

de

Eugen Brote,

president al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“.

Prețul unui exemplar 12 cr. v. a.

La „Institutul Tipografic“
 în Sibiu se află de vânzare:
PORTRETUL
 dlui Dr. Vasile Lucaciu.
 Un tablou în mărime de 38×28 cm.
 Prețul 50 cr.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Dela 8 Iulie v. 1893.

Sēminte	Calitatea por hect.	Prețul socotit d. 100 chigr.	
		dela	până
Grâu vechiu	75	7.65	7.75
Grâu dela Tisa	75	7.75	7.85
Grâu de Pesta	75	7.70	7.80
Grâu de Alba-regală	75	7.70	7.80
Grâu de Bácska	75	7.75	7.85
Grâu unguresc de nord	75	—	—
Secară	70—72	—	—
Orz de nutreț	60—62	—	—
Orz de vinars	62—64	—	—
Orz de bere	64—66	—	—
Ovės	39—41	7.—	7.55
Cucuruz bănățenesc	75	—	—
Cucuruz de alt soi	73	—	—
Meiu (mălaiu)	—	—	—
Hirișcă	—	4.20	4.45
Luțernă ungurească	—	37.—	46.—
Luțernă franceză	—	50.—	56.—
Luțernă roșie	—	50.—	56.—
Oleu de rapiță (rafinat)	—	39.—	39.50
Oleu de in	—	56.—	6.25
Unsoare de porc de Pesta	—	56.75	58.25
Unsoare de porc dela țeară	—	—	—
Slănină svēntată	—	51.50	52.—
Slănină afumată	—	55.50	56.—
Sēu	—	—	—
Prune	—	—	—
Miere brută	—	—	—
Miere galbină străcurată	—	30.—	32.—
Ceară de Rosenau	—	—	—
Spirt brut	—	16.—	16.50
Drojdițe de spirt	—	54.—	54.25

Bursa din Budapesta și Viena.

Din 8 Iulie v. 1893.

Obiectul	Buda- pesta	Viena
Galbini împărătești	5.85	5.85
Napoleonul	9.60	9.90 ⁴
100 mărci germane imp.	61.15	61.02 ³
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	115.55	115.85
Renta de hârtie ung. de 5%	100.—	—
Împrumutul căilor ferate ung.	—	125.85
Bonuri (obligații) rurale ung.	96.50	96.40
Bonuri (obligații) rurale croato-slavone	97.50	—
Obligațiile pt. despăgubirea regalilor	100.75	—
Împrumut cu premiu ung.	148.50	—
Losuri pt. regularea Tisei și Segedin.	142.50	142.—
Losurile aust. din 1860	164.50	164.25
Scrisuri fonciare ale „Albinci“	101.—	—

Bursa din București.

Din 8 Iulie v. 1893.

Obiectul	%	cump. lei
Renta română din 1875	5% ^o	158.—
Renta română amortisabilă	5% ⁿ	06.1/2
Renta română amortisabilă	4% ⁿ	—
Renta rom. (Rurale convertite)	6% ⁿ	—
Oblig. C. F. Române	6% ⁿ	102.—
Oblig. C. F. Române	4% ⁿ	—
Creditul fonciar rural	7% ⁿ	103.1/4
Creditul fonciar rural	5% ⁿ	90.3/4
Oblig. cassei pensiunilor fr. 3000	10 fr.	—
	V. N.	
Banca Națională (ult. dividendă 84.45)	500	16.30
20 franci aur	—	20.01
Banca Națională a României	—	—

Calendarul săptămânii.

Zilele	Calendarul vechiu	Călind. nou	Soarele
	Dum. a 8-a d. Ros. gl. 7, sft. 8.		rēs. ap.
Dum.	11 Mucenița Eufemia	23 Apolinaris	4 12 7 59
Luni	12 M. Proclu și Ilarie	24 Cristina	4 13 7 58
Marți	13 Sob. Ach. Gavriil	25 Iacob Ap.	4 15 7 57
Merc.	14 Apost. Achila	26 Ana	4 16 7 55
Joi	15 SS. M. Chiril și Iul.	27 Pantaleon	4 18 7 54
Vineri	16 S. Muc. Atinogen	28 Inocențiu	4 19 7 52
Sâmb.	17 † M. Marina	29 Marta	4 21 7 51

Redactor responsabil: **Ioan Russu Șirianul.**

Ioan Hodos
FABRICANT DE CASSE
in Sibiu

strada Văpșitorilor (Färbergasse) Nr. 2.

Am onoare a-mi recomanda atelierul meu Onoratului Public, rugându-mă pentru binevoitorul sprijin, însărcinându-mă cu lucruri de fier de ori-ce categorie: casse, cassette, sobe, seocuri, lăcate de ori-ce fel, cheii etc. etc., pe lângă lucru prompt și prețuri foarte moderate.

Comandațiunilor din provincie se satisfac imediat și cu plăcere. [1391] 10-

„ARDELEANA“
institut de credit și de economii, societate pe acții în Orăștie.

AVIS.

Institutul de credit și de economii „ARDELEANA“, societate pe acții în Orăștie (Szászváros), Piața-mare nr. 2 și 4 în casele proprii, primește

depuneri spre fructificare

sub următoarele condițiuni:

[936] 8-

- depuneri făcute la a căror ridicare nu se recere abdicere cu 5%;
- depuneri făcute cu condițiunea de a se anunța ridicarea lor cu 5 $\frac{1}{2}$ % și
- depuneri făcute pe timp mai îndelungat de către biserici, școli, corporațiuni culturale ori cu alt scop de binefacere cu 6%.

Depuneri, ridicări sau anunțări se pot efectua și prin postă.

Orăștie, la 1 Noembrie 1892.

Direcțiunea.

**Praful nutritiv de vite
al lui KWIZDA din Korneuburg
pentru cai, bovine și oi.**

De 40 de ani se folosește în cele mai multe grajduri, la lipsă de apetit, la mistuire rea, pentru îmbunătățirea și înmulțirea cantității laptelui la vaci.

Prețul $\frac{1}{2}$ cutii 70 cr.
Se poate căpeta
câniile din Austro-

$\frac{1}{2}$ cutii 35 cr.
în farmaciile și bă-
Ungaria.

DEPOSITUL PRINCIPAL:

Francisc I. Kwizda

furnisor de curte ces. și reg. austriacă și reg. română
Korneuburg I. Viena.

Să se aibă în vedere marca de fabrică de mai sus și să se ceară expres
Prav nutritiv de vite
al lui Kwizda din Korneuburg.

2 medalii de aur
13 medalii de argint

9 diplome de onoare
și de recunoștință

Fluidul de restituțiune al lui KWIZDA.

Apă de spălat pentru cai.

Prețul unui flacon 1 fl. 40 cr.

De 30 de ani se folosește în grajduri princiare de curte, în grajduri mai mari militare și civile pentru întărire înainte și intrămare după strapate mari, la scintituri, înțepenirea nervilor etc., face capabil calul pentru prestațiuni extraordinare în trenagiu.

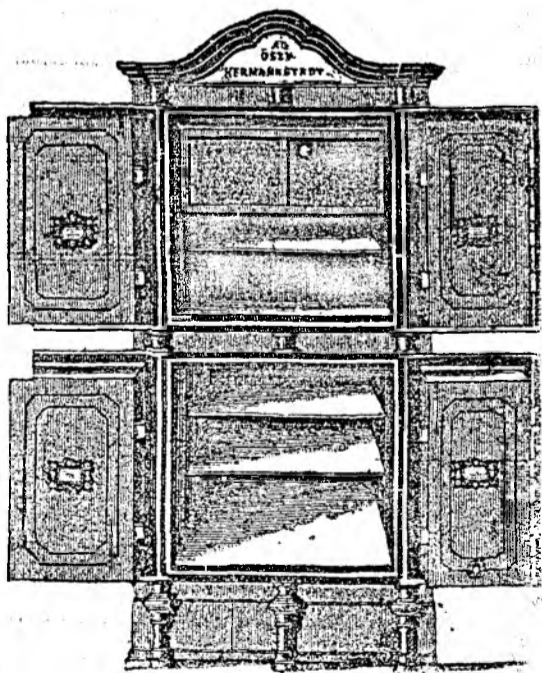
Se poate căpeta în farmacii și băcării.

Să se aibă în vedere marca de fabrică de mai sus și să se ceară expres

Fluidul de restituțiune al lui KWIZDA.

DEPOSITUL PRINCIPAL:

I/c **FRANCISC I. KWIZDA,** [1009] 9-15
furnisor de curte ces. și reg. austriac și reg. român, farmacist cercual în
Korneuburg I. Viena.

Fabricat în țeară!

Ces. și reg. privil.

Prima fabrică de casse ardelenească.

Existând de 12 ani, premiată cu mai multe distincțiuni a lui

A. Géza Öszy,

Qnergasse Nr. 39,

SIBIU,

Hechtgasse Nr. 40.

recomandă

**Cassele și casetele sale de fier pentru păstrat bani, cărți
și documente**

sigure contra focului și spargerii

de construcție proprie a ei și putând fi deschise numai de cumpărătorul însuși. Diferite forme și mărimi, cu prețuri mai ieftine, decât asemenea produse din alte fabrici.

CASSELE

[1316] 11-

sunt expuse vederii cercetătorilor în localul fabricii.

Prețuri curente ilustrate se trimit la cerere gratis și franco.